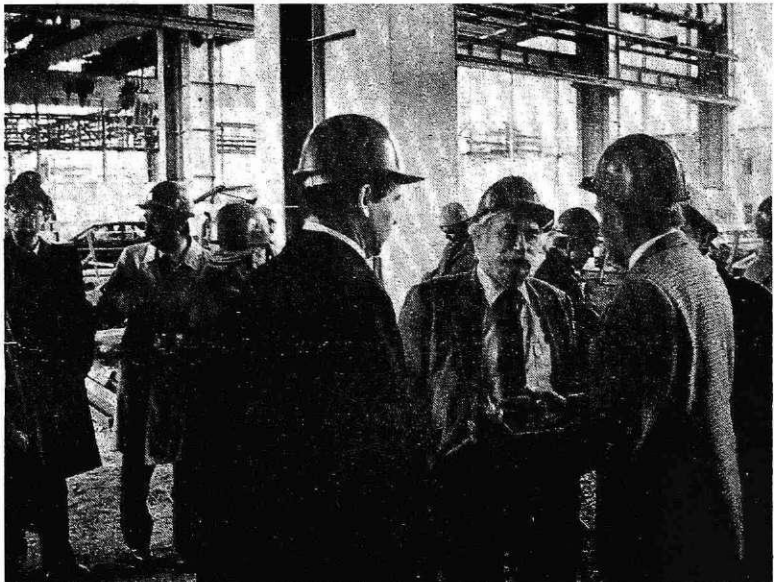

ŽELEZAR

JESENICE, 20. NOVEMBRA 1986

ŠTEVILKA 46 • XXXV

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25. letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnovič, tehnični urednik Dare Bradaskja, lektorica — novinarka Cvetka Martinčič, novinar — fotoreporter Borut Grce, novinarki Lilijana Kos in Tanja Kastelic, administracija — Mira Keserovič in Diana Huseinbašić. Naslov: Uredništvo Železarja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19 in 26-20, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Pred nami je težko in odgovorno delo

Naš delovni kolektiv so v torek, 18. novembra, obiskali predsednik predststva SR Slovenije Franc Popit, predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Dušan Sinigoi s sodelavci, član predststva SR Slovenije Janez Stanovnik, predstavniki SOZD Slovenske Železarne, skupščine občine Jesenice in delovnih organizacij Rudis in Gradis. Po ogledu gradbišča Jeklarne 2 so se pogovarjali s člani poslovnega odbora o poteku gradnje te velike investicije in o dolgoročnem razvoju Železarne.

Predsednik poslovnega odbora Železarne, Boris Bregant, je gostom predstavil letošnje rezultate poslovanja, opozoril na trenutne težave delovne organizacije in na posebne ukrepe, s katerimi naj bi čimbolj povečali poslovne rezultate in zmanjšali stroške tam, kjer so največji (zaloge). Seznanil jih je tudi s potekom reorganizacije. Zaradi prepočasnega investiranja v Železarni v povojnem obdobju nam še vedno ne uspe obdržati kontinuitete na investicijskem področju, saj je naše investiranje potekalo v sunkih. Tudi pri naši največji investiciji so problemi: večja inflacija od načrtovane, izpad v dinamiki sredstev, kasnitve pri dobavi in montiranju posameznih delov. Kasnitve posameznih izvajalcev lahko ogrožajo začetek obratovanja. Ker je bila naša investicija še vedno deležna napadov javnega mnenja, je ponovno poudaril, da bo po stroških na enoto proizvoda Jeklarne 2 na svetovnem nivoju.

Vodja projekta Jeklarne 2 Emil Azman je opozoril na časovno kritični točki investicije: vakuumsko naprava in kontiliv.

Predsednik KPO SOZD Slovenske Železarne, Igor Uršič je dejal, da v dolgoročnem razvoju jesiške železarne ni bilo alternativ. Treba se je bilo odločiti za novo jeklarne, ki bo lahko izpolnila naročila zahtevnega

trga. V SOZD Slovenske železarne ni nihče razmišljal o zapiranju jesiške železarne, ker je malo železarn, ki bi bile tako povezane s kovinsko-predelovalno industrijo, kot je jesiška. Glede na potrebe te industrije jesiška investicija že kasni. Nova jeklarne bo tudi krepko prispevala k zmanjšanju porabe energije (poraba na tona bo za polovico manjša) in znižanju stroškov prevoza (za 500.000 ton bo manj rude in koksa). Osnovna surovina za novo jeklarne — jekleni odpadki je zagotovljena.

Peter Kunc, član KPO SOZD Slovenske Železarne, je predstavil mednarodne tokove v porabi jekla. Tudi jugoslovansko tržišče je postalo zahtevnejše in asortiment jekel iz nove jeklarne bo ustrezal potrebam. Jeklarne 2 je tudi prva naša jeklarne, v kateri bo tako velik delež domače opreme.

»Včasih je dobro, da nas kdo kaj vpraša bolj ostro, ker s tem preverjamo sami sebe,« je dejal predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Dušan Sinigoi v odgovor na stalne pritiske javnega mnenja o upravičenosti nove Jeklarne. Odločitev, ki je bila sprejeta, je v skladu z razvojnimi usmeritvami Slovenije in Jugoslavije. Investicija mora biti končana v roku ne le zaradi tega, da pokažemo, da je bila upravičena, temveč tudi

zaradi vedno večjih stroškov, ki jih prinaša zamuda. Nujno potreben je tudi projekt organiziranosti in prestrukturiranja Železarne, neustrezno kadrovske strukture pa je potrebno reševati v celotni občini.

V nadaljevanju so gostje postavili vrsto vprašanj o razmerah na svetovnem trgu, o obremenitvah zaradi obresti zalog, o energetskih problemih, o prestrukturiranju zaposlenih delavcev, o znanstveno-raziskovalnem delu.

Franc Popit je dejal, da je treba apelirati na izvajalce del v novi jeklarne, da gre v tem primeru tudi za ugled njihovih delovnih organizacij. Zanimalo ga je, kako bo potekala demontaža nekaterih starih objektov.

Marin Gabrovšek je predstavil dolgoročni razvoj Železarne s konkretnimi podatki in nekaj karakterističnih tehničnih podatkov, ki so povezani s uvedbo nove tehnologije v Jeklarne 2, kvalitetni premik na področju ploščatih profilov, dolgoročno fizionomijo Železarne in ekološke razmere na Jesenicah po izgradnji Jeklarne 2.

Pred železarji je težko in odgovorno delo. Ne smemo kasniti s pričetkom obratovanja nove Jeklarne. Hkrati pa bo teba čimprej sprejeti odločitve, kako po letu 1987, odločitve, ki bodo prinesle velike spremembe tako v sami delovni organizaciji kot v celotni jesiški občini.

Odpreda zaostaja

Po podatkih statistične službe smo do 17. novembra izdelali 67.740 ton skupne proizvodnje in dosegli operativni program 99,6 %. Uspešne proizvodne TOZD so: Plavž, Jeklarne, Valjarna bluminga, štel, HV Bela, Žičarna in Elektrode.

V TOZD Plavž so izdelali 8.368 ton grodlja in presegli plan za 6,3 %.

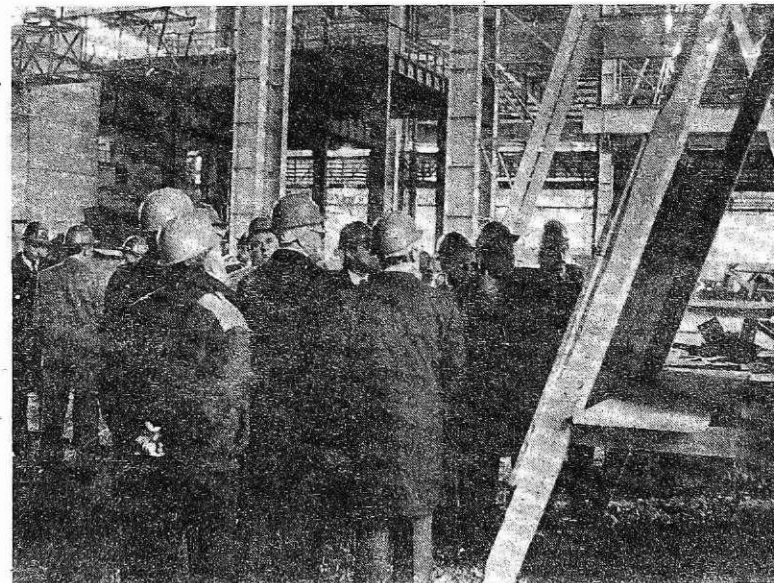
TOZD Jeklarne z 22.262 tonami vlitiga jekla izpolnjuje družbeni plan 100,4 %, nekoliko višji operativni program pa 100,2 %.

V dvanajstih odpremnih dneh smo prodali 15.642 ton končnih izdelkov in storitev, kar je 89,2 % družbenega plana in 86,7 % operativnega programa, katerega izpolnjuje le TOZD HV Jesenice.

Redukcije v začetku tedna

Zaradi okvare v jedrski elektrarni v Krškem, ki se je ustavila v ponedeljek zjutraj, zmanjšane dobave električne energije iz Bosne in Hercegovine in nekaterih drugih zastojev pri proizvajalcih električne energije, je v ponedeljek dispečerska služba zahtevala od Železarne, naj omeji porabo električne energije. Omejitev pomeni triurno zmanjšanje porabe električne energije s povprečnih 55 do 60 na 22 MW, torej ustavitve obeh elektropeči, bluminga, valjarne žice in žarilnih kapacitet v valjarnah. V Železarni smo imeli taki redukciji v ponedeljek in torek, kar pomeni, da smo v tem času naredili za približno 160 ton manj elektrojekla.

Že pred temi redukcijami, ki so nastale predvsem zaradi zastoja v jedrski elektrarni, je elektrogospodarstvo obvestilo porabnike, da po 17. novembru lahko pričakujejo večjo redukcijo zaradi pomanjkanja energije v elektroenergetskem sistemu. Do napovedanega pomanjkanja sicer še ni prišlo, vendar ga najbrž lahko pričakujemo!

Nagrajevanje v Jeklarni doseglo namen

Novembra lani je delavski svet Železarne sprejel usmeritve o nagrajevanju v temeljni organizaciji Jeklarna, da bi dosegli večjo količino in kvaliteto jekla (predvsem elektrojekla), izpolnili planske obveznosti, zmanjšali probleme s kadri in nemoteno usposabljali delavce za Jeklarno 2. V decembru lani so zato vpeljali dopolnjen premijski sistem za višjo proizvodnjo.

Na oddelku za študij dela in časa so pregledali proizvodne rezultate v enajstih mesecih od decembra lani do oktobra letos ter ugotovili, da v TOZD Jeklarna sprejete planske obveznosti dosegajo, delež elektrojekla v skupni količini se je povečal, izboljšala pa se je tudi kvaliteta (zgrešenih šarž in druge A kvalitete je manj).

Odstotek druga A kvalitete je v primerjavi z lanskim letom (ko še ni bil uveden dopolnjen premijski sistem nagrajevanja) precej nižji, zaradi različnega asortimenta pa zelo niha. Tudi zgrešenost šarž se je v primerjavi z letom 1985 zmanjšala, predvsem v SM jeklarni. Povprečno so v Jeklarni zgrešili 5,8 odstotka šarž letno, od tega 7,1 odstotka v SM jeklarni, štiri odstotke pa v elektrojeklarni.

Na oddelku za študij dela in časa menijo, da je glede na pogoje, v kakršnih delajo v jeklarni in pestrost asortimenta, ki ga izdelujejo in je

kvalitetnejši kot lani, dosežen rezultat izredno dober.

V poslovni politiki naše Železarne smo predlagali in v razpravi potrdili, da jeklarje za dobro delo primerno nagradimo. Tako smo se dogovorili, da lahko njihovi osebni dohodki od povprečja Železarne odstopajo za 20 do 25 odstotkov, odvisno od doseženih proizvodnih rezultatov. Kljub dobri rezultatom pa odstopajo zaradi popravkov osnov osebnih dohodkov v enajstih mesecih v povprečju le še za 18 odstotkov. Podobno nam dokazujejo tudi podatki za marec in oktober 1986, ko so bili proizvodni rezultati približno enaki, odstopanje osebnih dohodkov jeklarjev od povprečja Železarne pa je bilo v marcu 20, v oktobru pa le še 15 odstotkov. Stimulativnost premij se zmanjšuje, zato bo treba spremeniti (povečati) osnove za obračun osebnih dohodkov, nato pa popraviti premije za višjo proizvodnjo. Čeprav smo s premijskim nagrajevanjem v Jeklar-

ni dosegli boljše poslovne rezultate, z njimi nismo rešili najbolj perečega problema — stalno pomanjkanje delavcev. Zato bomo morali v prihodnje pomanjkanje delavcev v Jeklarni širše obravnavati in razmisliti, ali jih ne bi pridobili tudi z boljšimi delovnimi pogoji in drugačnim sistemom dela in ne le z osebnimi dohodki.

Osnovni namen premij je doseči boljše proizvodne rezultate, kar smo tudi izpolnili. Tako so premije povsem upravičile svoj namen in bomo dopolnjen premijski sistem uvedli za celotno Železarno. Izpolnjen premijski pravilnik upošteva večjo produktivnost, preseganje planskih obveznosti v proizvodnji in prodaji ter vključevanje druge A kvalitete v planske rezultate.

Pravilnik je že v javni razpravi, pripombe nanj pa še vsklajujejo. Na oddelku za študij dela in časa pričakujejo, da bodo nova merila za nagrajevanje boljše poslovne rezultate uvedli še letos in da bomo zaradi premijskega nagrajevanja ustvarili več dohodka, s tem pa tudi več možnosti za njegovo delitev.

Lilijana Kos

Seja odbora za kadre in družbeni standard

V petek, 7. novembra, so se na redni seji sestali člani ODBORA ZA KADRE IN DRUŽBENI STANDARD pri delavskem svetu Železarne. Pri pregledu izvajanja sklepov prejšnjih sej so sprejeli nekaj ugotovitvenih in zavezujočih sklepov:

— Na podlagi mnenja oddelka za zdravstveno in socialno varstvo so ugotovili, da so posamezni topli in hladni obroki v naših delnicah primerni tudi za dietetike, zato je OD 1. JANUARJA 1987 DALJE UKINJENO IZDAVANJE POTRDILO ZA NAKUP MESA.

— Železarna Jesenice mora s podpisom pogodb z zunanjimi delovnimi organizacijami (izvajalci del v Železarni) njihovim delavcem omogočiti prehrano v naših kantinah in nuditi pomoč pri iskanju bivališča.

— DO Arhitekt Ljubljana je pripravila posnetek obstoječega stanja objekta centralne kuhinje ter idejne rešitve adaptacije in tehnologije v Samopostrežni restavraciji Železarne (GEŽ). O neresenih vprašanjih v zvezi z adaptacijo (varianta, stroški), ki so bila izpostavljena na sestanku 3. oktobra (sklicala ga je TOZD Družbena prehrana) naj se POSLOVODNI ODBOR in vodstvo TOZD DRUŽBENA PREHRANA dokončno dogovorita. O rešitvi mora poslovodni odbor poročati na naslednji seji.

— Problematika dostave malice delavcem v TOZD VALJARNA BLUMING ŠTEKEL, ki zaradi narave dela ne morejo zapustiti svojih delovnih mest, je delno rešena z drugačno organizacijo — naročanje malice vnaprej in prehod teh delavcev preko vrste (zagotovilo poslovodnega odbora in vodstva TOZD Valjarna bluming štekel).

— TOZD Družbena prehrana se ni pripravila predloga višine prispevka TOZD, delovnih skupnosti in zunanjih delovnih organizacij za čaj, ki bi ga vsi delavci dobivali v kantine brezplačno, za obravnavo na samoupravnih organih.

— Poročilo komisije za pripravo dokončnega predloga rešitve DOMA NA MEŽAKLI je bilo predloženo šele na seji, zato so se odločili, da ga bodo obravnavali na prihodnji seji, ko bo posredoval svoje mnenje tudi poslovodni odbor.

— Odgovor o pristojnosti odbora za kadre in družbeni standard glede določitve cen stanarin in artiklov v prosti prodaji bo CENTER ZA PROJEKCIJE SAMOUPRAVLJANJA IN INFORMIRANJE podal na prihodnji seji, ko bo dobil podatke tudi od finančno računovodskega sektorja.

— Poročila o rešitvi problematike dostave malice delavcem kisikarne »Sava« odbor od vodstva TOZD in osnovne organizacije sindikata TOZD ENERGETIKA še ni prejel.

Od 1. DECEMBRA 1986 DALJE veljajo nove višine stanarin v samskih domovih Železarne Jesenice za delavce Železarne in za delavce, ki so bili obračunani v Železarni, in sicer:

Samski dom NOVI BLOK	din
dvoposteljna soba	8.700
Samski dom KOROŠKA BELA	
dvoposteljna soba	7.500
Samski dom SAVA	
dvoposteljna soba	7.500
enoposteljna soba	8.700
Samski dom PLAVŽ	
dvoposteljna soba	7.500
enoposteljna soba	8.700

Nove višine stanarin v samskih domovih Železarne veljajo za delavce drugih delovnih organizacij od 1. NOVEMBRA 1986 DALJE.

Od 15. NOVEMBRA 1986 DALJE je višja vrednost bonov za malice:

— Za delavce Centra srednjega usmerjenega izobraževanja je nakupna vrednost bona 560 din, s tem, da je vrednost bona, ki se uporabi za nakup delikatese v prosti prodaji 400 din.

— Za delavce Železarne je vrednost bona za nakup artiklov v prosti prodaji oziroma hladnega ali toplega obroka 400 din.

— Za zunanje koristnike (delavce drugih delovnih organizacij) je nakupna vrednost bona 760 din, lahko pa se koristi SAMO ZA NAKUP PRIPRAVLJENIH TOPLIH OZIROMA HLADNIH OBROKOV.

Od 15. NOVEMBRA DALJE je višja tudi cena čaja, in sicer 100 din/liter.

Na predlog TOZD Družbena prehrana so sprejeli spremembo organizacije malice za dijake Centra srednjega usmerjenega izobraževanja. Od 1. POLLETJA TEGA ŠOLSKEGA LETA DALJE bodo dijaki v kantini ŽIC lahko koristili vnaprej pripravljene hladne obroke v nespremenljivih kombinacijah SAMO ZA POSEBNE BONE, ki jih bodo lahko nabavljali preko tajnice CSUI na upravi TOZD Družbena prehrana. Vodja TOZD Družbena prehrana je predlagal, da pred sejo odbora posredoval osnovni organizaciji ZSMS, osnovni organizaciji sindikata in vodstvu CSUI, tokrat pa je bila zadolžena, da jih o spremembi pravočasno obvesti.

Pod točko »vloge iz naslova izobraževanja« so naknadno podelili stipendije za šolsko leto 1986/87:

— Matjažu ŽVANU (smer elektro tehnik — drugi letnik),

— Alešu LANGUSU (smer elektro energetik — prvi letnik),

— POGOJNO Emiru FAJKOVIČU (prvi letnik kovinarske) in Edinu ADROVIČU (četrti letnik strojne usmeritve), s tem da kadrovskega sektorja pred sklenitvijo pogodbe ugotovi rezultate prve konference.

Stipendija ni bila odobrena Sonji RIHTARŠIČ GNAMUŠ (tretji letnik FNT — matematika), ker so stipendije za navedeno smer že podelili.

KADROVSKI SEKTOR so pooblastili, da IZJEMOMA sklepa pogodbe o stipendiranju z dijaki, ki so iz tretjega letnika tehnične usmeritve prestopili v tretji letnik poklicne usmeritve.

Obenem so KADROVSKI SEKTOR pooblastili tudi za sklepanje pogodb o stipendiranju z učenci skrajšanega programa (dekleta) in skrajšanega prilagojenega programa, s tem da predhodno ugotovi rezultate psiholoških testiranj, zdravniških pregledov, prve konference in možnost zaposlitve v Železarni Jesenice.

Odobrili so povrnitev stipendije delovni organizaciji ISKRA TELEMATIKA Kranj (OD TOZD ATC), ki je dve leti stipendiral Marjano NOVAK (visokošolski študij — elektro tehnika) v višini 193.460 din. Kadrovskega sektorja so pooblastili, da stipendistko veže za dve leti dela v Železarni po zaključku šolanja, poleg določil, ki so že zajeta v pogodbi o stipendiranju.

Obnovitve stipendij so bile odobrene s pogojem, da vsi navedeni predložijo manjkajočo dokumentacijo, in sicer: Teji LIKOVIČ (drugi letnik gradbene fakultete), Primožu KOSMAČU (tretji letni VTO Montanistika), Marjanu MENCINGERJU (za

absolventski staž do 28. februarja 1987 — metalurgija), Matjažu VAUPOTIČU (drugi letnik ekonomske fakultete) in Robertu JENSTERLETU (četrti letnik naravoslovno-matematične usmeritve). Stipendijo za absolventski staž (do 28. februarja 1987) so odobrili tudi Ivici ZALOKAR (I. stopnja ekonomske fakultete).

Rok zaključka šolanja so podaljšali Bojanu ERJAVŠKU (kadrovskega sektorja) do 30. JUNIJA 1987 (Filozofska fakulteta, odd. za psihologijo III. stopnja) in Jožetu KRAMARJU do 30. junija 1987 (I. stopnja elektro fakultete).

Podprli so predlog sodelovanja med Železarno Jesenice in osnovnimi šolami jeseniške občine pri izvenšolski dejavnosti, ki ga je pripravil Vzgojnoizobraževalni zavod Jesenice. Vloge za pokroviteljstva in finančno pomoč bodo obravnavali ob posameznih prireditvah. TOZD Osnovni šoli gorenjskega oddreda Žirovnica — šolski pionirski zadrugi so za posodobitev programa sitotiska odobrili 100.000 din, prav toliko pa tudi TOZD Osnovni šoli bratov Zvan iz Gorji kot pomoč pri opremljanju učilnice za računalništvo.

Sprejeli so predlog KADROVSKEGA SEKTORJA, da se vsem upokojencem, ki so odšli v pokoj iz ene od voljenih in imenovanih funkcij prizna status upokojenca Železarne Jesenice (pod pogojem, da so bili več kot polovico delovne dobe v delovnem razmerju v Železarni, da so odšli s soglasjem delovne organizacije in bili do upokojitve neprekinjeno funkcijarji).

Zaradi omejenih finančnih sredstev niso odobrili prošnji za finančno pomoč dijakom tretjega letnika metalurške usmeritve z Raven in Srednje šole ekonomske in družboslovne usmeritve iz Kranja.

Dodatki za deficitarnost ostanejo do konca šolskega leta 1986/1987 nespremenjeni, nov predlog bo KADROVSKI SEKTOR pripravil skupaj z razpisom in kriteriji za pridobitev stipendije v šolskem letu 1987/88.

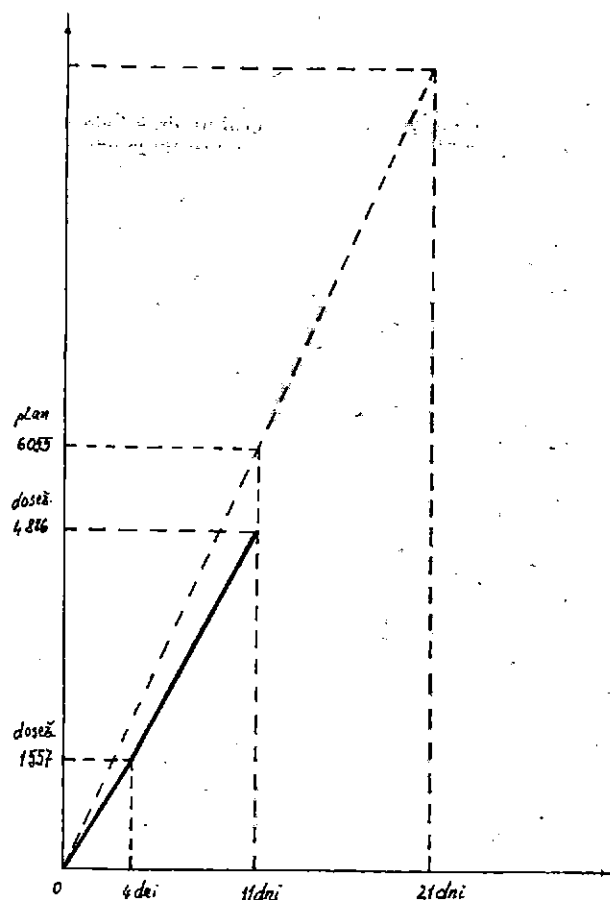
Poročilo o izobraževanju ob delu — s poudarkom na podiplomskem študiju, ki ga je pripravil kadrovskega sektorja, bodo obravnavali na eni prihodnjih sej skupaj s kompletnim poročilom o izobraževanju v šolskem letu 1985/86.

Seznajeni so bili z zahvalama za finančno pomoč — SMUČARSKEGA KLUBA BLEJSKE DOBRAVA in GORSKE REŠEVALNE SLUŽBE — postaje Jesenice. Finančna sredstva so odobrili KEGLJAŠKEMU KLUBU NA LEDU JESENICE — 50.000 din za kritje stroškov organizacije mednarodnega turnirja, SMUČARSKEMU KLUBU BLEJ — sekcijski za teke na smučeh — 50.000 din za nabavo tekaške opreme, ZVEZI ZA KEGLJANJE NA LEDU SLOVENIJE (Jesenice) — 50.000 din kot prispevek za udeležbo na evropskem prvenstvu.

Obravnavali so osnutek samoupravnega sporazuma o neposredni svobodni menjavi dela med Železarno Jesenice in Obratno ambulanto Železarne in nanj niso imeli pripomb. Delavskem svetu Železarne pa predlagajo, da ga sprejme.

Na predlog člana odbora so sprejeli sklep, s katerim so zadolžili KADROVSKI SEKTOR in TOZD DRUŽBENA PREHRANA, da ugotovita vzrok »ozkega grla« v kantini na Beli — upravna zgradba (dolge vrste) in ga odpravita. C P S I — D. B.

doseganje skupnega cilja poslovanja

V enajstih dneh novembra smo dosegli 4886 mio din realizacije ali 81 % cilja.

Do konca meseca nas loči še deset delovnih oziroma odpremnih dni. Močno se bomo morali potruditi, da bomo cilj dosegli.

Oddelek za nagrajevanje

OBVESTILO O DERATIZACIJI

Skladno z določilom temeljnega zakona o preprečevanju in zatiranju bolezni in po pogodbenem dogovoru z Zavodom za zdravstveno varstvo Maribor — TOZD »Kemocid« iz Slovenske Bistrice, bo v Železarni izvedena splošna zimska deratizacija.

Deratizacija bo potekala v dneh: 19., 20. in 21. novembra, in sicer v vseh TOZD in delovnih skupnostih na Jesenicah, Javorniku in Beli ter v hidroelektrarnah in skladiščih v in izven Železarne.

Deratizacijo (zastrupljanje) podgan in drugih škodljivih glodalcev bo opravil pooblaščen Zavod za zdravstveno varstvo Maribor — TOZD Kemocid Slovenska Bistrica.

Ker je deratizacija obvezna, so vsi vodje TOZD in delovnih skupnosti dolžni omogočiti osebju, zaposlenem pri deratizaciji, dostop v vse prostore, kjer se bodo vabe nastaljavale ter upoštevati vsa navodila osebja, ki bo opravljalo deratizacijo. Vodje TOZD in delovnih skupnosti so dolžni vse delavce sezniniti z vsebino okrožnice, zlasti pa jih opozoriti na naslednje:

- postavljene vabe so strupene in nevarne ljudem, domačim živalim in pticam, isto nevarnost predstavljajo poginuli glodalci in druge živali,
- prepovedano je dotikanje vab in poginulih živali,
- prepovedano je odnašanje vab,
- čistilke po TOZD in delovnih skupnostih v pisarnah, skladiščih in delnicah hrane, naj v teh dneh ne odstranjujejo postavljenih vab,
- odpadke jedi naj vsakdo odlaga v za to določene posode.

Uspeh akcije bo popoln in zastrupitev ne bo, če bodo vsi delavci upoštevali navedene preventivne ukrepe.

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD HVB in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge v TOZD HVB:

- žerjavovodja priprave vložka, šifra 4217, D - 3, 8. ktg., 1 oseba (sistem dela 4 + 1)
- žerjavovodja žarilne linije, šifra 4250, D - 3, 7 ktg., 2 osebi (sistem dela 4 + 1)
- žerjavovodja dresirnega ogrodja, šifra 4253, 7 ktg., 1 oseba (sistem dela 5 + 2, 2 izm.)
- žerjavovodja adjustaže, šifra 4309, 8 ktg., 1 oseba (sistem dela 5 + 2, 3 izm.)
- žerjavovodja odpreme, šifra 4324, D - 3, 7 ktg., 1 oseba (sistem dela 5 + 2, 1 izm.)

POGOJI:

- dokončana osemletka
- opravljen žerjavovodski tečaj

Kandidati naj prijavnice z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na kadrovskega sektorja Železarne Jesenice, C. železarjev 8, z oznako »za TOZD HVB«.

Posebne prijavnice dobite v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

Med člani in stvarnostjo

Glede na problematiko, ki jo je v svojem prispevku »Od člana do člana« načel (oz. na novo obudil) glavni in odgovorni urednik Železarnja, bi kazalo — kljub temu, da urednik ne zahteva niti ne pričakuje odgovora — dodati ustrezno pojasnilo.

V svojem pojasnilu se bom skušal ogniti barantanju s citiranjem in razlaganjem členov, saj menim, da problem ni pravnega značaja. V svojih vzrokih in posledicah je RAZPOREJANJE DELAVCEV več kot preverjanje izvajanja zakona in našega pravilnika o delovnih razmerjih, saj je sedanje in pričakovano razporejanje delavcev usmerjeno v solidarnostno pomoč za doseganje planiranih rezultatov, prav tako pa je tudi posledica vse bolj intenzivnih priprav na pričetek obratovanja nove elektrolektrarne. Torej gre tudi za to, da našo usmeritev, da je pomembna Železarna in ne posamezna TOZD, dejansko uveljavimo v praksi.

Kar nekako preveč oguljena postaja trditve, da je za neugodne rezultate v največji meri krivo pomanjkanje delavcev. Dokaj bliže resnici je verjetno trditve, da je v Železarni za tovrstno proizvodnjo dovolj zaposlenih, le njihova razporeditev je nepravilna; čeprav bi za marsikatero delovno okolje bila krivična trditve, da jim je stalna tožba o pomanjkanju delavcev neke vrste varovalni instrument, opravičilo za slabo organizacijo dela, tehnološko in delovno disciplino itd.

Kje je torej resnica, kakšen je odgovor? Razmišljanje o pravem odgovoru naj vzpodbudi še naslednji podatki o zaposlenosti: povprečno število zaposlenih v letu 1985 je bilo 6.215 (v proizvodnih TOZD: 2921), v prvem trimesečju letošnjega leta je bilo povprečno število delavcev 6.247, v drugem 6.237, po devetih mesecih 6.224 (v proizvodnih TOZD: 2.920).

Podatek, star nekaj dni, pove, da imamo zaposlenih 6.245 delavcev, v proizvodnih TOZD 2.930. Če tem številkam dodamo še naraščanje nadržnega dela, pogodbenega dela in zaposlovanje za tretjino delovnega časa, stalno izboljševanje izobrazbe

ne strukture zaposlenih, pomlajevanje, menim, da je vzročna zveza med številom zaposlenih in obsegom ter kvaliteto proizvodnje dokaj krhka.

Mogoče bo delni odgovor podala v tem času potekajoča naloga, ki preverja obstoječe mikroorganizacije, možnosti združevanja posameznih del in nalog in proučevanje dodatnih možnosti za zaposlovanje žensk, kot ene izmed nalog elaborata o kadrovski problematiki Železarnje in ukrepov za njeno saniranje.

In če se povrnem k razporejanju delavcev, ugotovim, da pravzaprav duhove najbolj buri razporejanje v Jeklarno. Relativno nizko število zaposlenih v tej TOZD, zahteve po uresničitvi planirane proizvodnje ob istočasnem kontinuiranem izobraževanju delavcev za novo jeklarno, so vzroki, da smo pričeli z začasnim razporejanjem predvsem v to TOZD. Skrb vzbujajoča je reakcija, sicer v maloštevilnih okoljih, zoper ta ukrep; še posebej zaradi tega, ker se bo taka pomoč morala iz telesa v teden večati, da bi v februarju 1987 dosegla svoj višek in nekako v mesecu maju pričela popuščati. Če sedanje razmere označujemo kot izredne, potem bodo prihodnji meseci označeni kot stanje polne mobiliziranosti vseh železarjev, kot neke vrste obsedno stanje. Ne znam si predstavljati, kaj bi se zgodilo, če bi se prihajajočih razmer polemčno in iščoč najprej vzroke, kako nekaj NE storiti, NE podpreti, NE solidarizirati, lotiti tudi jeklarji, plavžarji, livarji, žbljarji, vzdrževalci, energetiki...

Če odmislimo, da bomo Jeseničani v prihodnjem letu deležni izjemne pozornosti in smo pod drobnogledom širše družbenopolitične skupnosti, ko bo dušebrižništvo nekaterih kritikov in »kritikov« ponovno zrastle iz zdajšnjega zatíšja, je najbolj in edino pomembno to, da dokažemo sebi in drugim, da hočemo, zmoremo in

želimo. Toliko kot vodja oddelka za kadre.

Tem razmišljanjem pa želim dodati še nekaj povsem osebnih pogledov. Ne morem se znebiti vtisa, da je glavni in odgovorni urednik celotno problematiko preveč zreduciral, in sicer na zelo ozek problem: razporejanje delavcev iz skupnih služb, mogoče celo še ožje. Odkrito pove, da mu ni znano, kako je z razporejanjem v drugih TOZD. Vsi ti odgovori niso skrivnost in lahko povem, da so se pozivu prvi odzvali livarji, eden od študentov, ki pavzirajo in katere smo povabili, da nam pomagajo, trije delavci druge delovne organizacije in vsega štirje(4) delavci skupnih služb. Zaenkrat toliko, vendar se bo ta številka iz tedna v teden večala.

V sedanjih zaostrenih razmerah in v pričakovanju nadaljnjega zaostrovanja bo potrebno storiti vse, da ustvarimo potrebno klimo, ki nam bo v pomoč pri premagovanju težav. To obdobje bo svojevrsten preizkus, tudi za nekatere službe, tako za oddelke za organizacijo dela, oddelke za študij dela in časa, oddelke za nagrajevanje in oddelke za kadre. Nedvomno bi moral pri ustvarjanju te klime imeti pomembno vlogo tudi Železar. Prepričan sem, ne da bi se spuščal v razpravo o programski zasnovi Železarnja, da bi morala sedanja močno okrepljena novinarska ekipa storiti več v tej smeri. Vsa čast rudarjem, toda cela Slovenija je seznanjena z njihovim delom na prosti soboti. In prav je tako. Toda ali Jeseničani vemo, v katerih TOZD in v kakšnem obsegu so železarji delali na prosti soboto, 8. novembra, in kako bo delo potekalo na prosti soboto do konca leta, ali vemo, kakšne napore v nekaterih okoljih vlagajo, da bi dosegli planirano proizvodnjo? Ti in podobni primeri bodo morda marsikatero osebno stališče, zaradi takšnih in drugačnih vzrokov, da ne rečem zgledov, naravnano na NE, spremenili.

Božo Ahec

Seja odbora za gospodarstvo

Člani odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarnje so se v začetku meseca sestali na redni seji in obravnavali izvrševanje operativnega programa za oktober, predlog programa proizvodnje za november, devetmesečne poslovne rezultate delovne organizacije, srednjeročni plan delovne organizacije za obdobje 1986 — 1990, vloge oddelka zunanje trgovine za prijave in odpise razlik pri poslovanju s tujino ter vloge TOZD in delovnih skupnosti za odobritev združenih amortizacijskih sredstev.

Vsi sklepi, ki jih je odbor sprejel na prejšnji seji, so bili izvršeni. Podpredsednik poslovnega odbora je prisotne seznanil tudi z informacijo o izplačilu akontacije poravnave.

O oktobrskih proizvodnih rezultatih je bilo že precej napisanega, zato v tem prispevku ne bomo ponavljali podatkov o doseženem planu skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije. Zaradi rekordnih oktobrskih rezultatov je članje odbora zanimalo, kateri so tisti realni vzroki za tako dobre rezultate. Predlagali so, naj strokovna služba analizira te rezultate, zaključke analize pa bi verjetno prav uspešno uporabili pri izpolnjevanju planskih obveznosti v prihodnjih mesecih.

Temeljna organizacija Vratni podboji je v teh mesecih v posebnem položaju. Proizvodnja je zmanjšana, del delavcev je prerazporejenih v druge temeljne organizacije. Odbor je zato sprejel sklep, naj strokovna služba pri izračunu premij za oktober to upošteva.

V nadaljevanju so potrdili program proizvodnje za november, ki je pripravljen v skladu z ukrepi za povečanje proizvodnje v četrtem trimesečju. Plani skupne in blagovne proizvodnje ter izvoza so višji od gospodarskega načrta, zato so člani odbora priporočili vsem temeljnim organizacijam, naj tudi v novembru z maksimalnimi naporji skušajo realizirati sprejete obveznosti.

Člani odbora so nato prisluhnili poročilu članice poslovnega odbora o devetmesečnih poslovnih rezultatih. Sklenili so, da bodo po končani javni razpravi vskladili pripombe delavskih svetov TOZD in delovnih skupnosti na devetmesečno poslovno poročilo in pripravili stališča za sejo delavskega sveta Železarnje.

Obravnavali so tudi srednjeročni plan delovne organizacije za obdobje 1986 — 1990 in nanj niso imeli pripomb. Delavskemu svetu Železarnje predlagajo, naj ga sprejme.

Predloge izvoznega oziroma uvoznega oddelka za odpise in prijave ra-

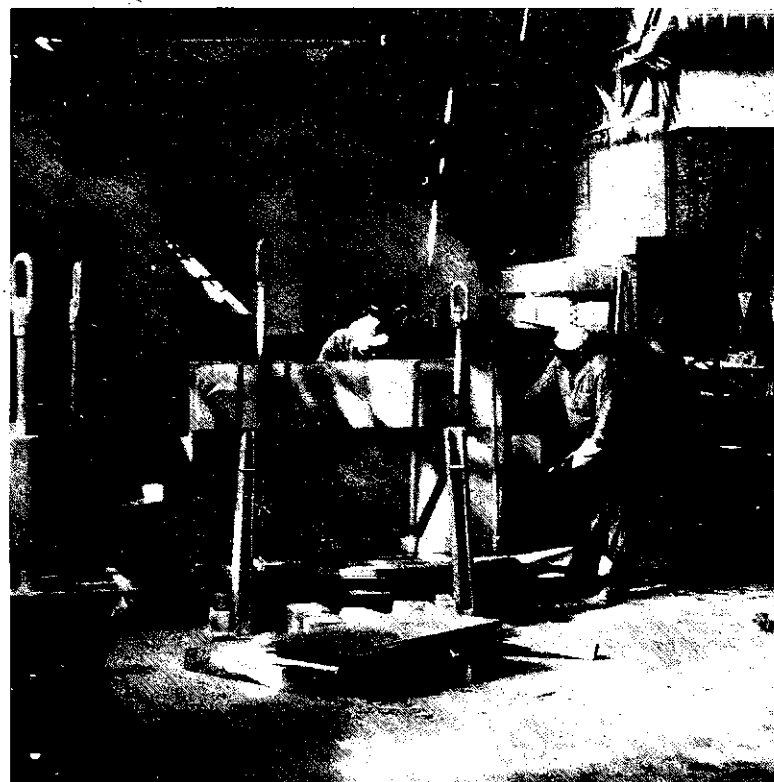
zlik pri poslovanju s tujino so potrdili. Pripomnili pa so, naj vodstvo TOZD Hladna valjarna Bela uredi problematiko adjustiranja dinamo trakov s paletami in obračun neto ter bruto teže. Ena izmed vlog za odpis razlike se je namreč nanašala na nepravilen obračun neto in bruto teže pri adjustiranju dinamo trakov.

Temeljna organizacija Livarna bo z združenimi amortizacijskimi sredstvi izdelala investicijski program za obnovo jeklolivarne, dva nova vlačilca pa bo s temi sredstvi kupila temeljna organizacija Transport. V Strojnih delavnicah bodo odobrena

združena amortizacijska sredstva porabili za nakup gravirnega stroja, za nakup telefota pa v delovni skupnosti za komercialne in finančne zadeve. Združena amortizacijska sredstva so odobrili tudi temeljni organizaciji Remontne delavnice za obnovo in preselitev elektro remontnih delavnic in TOZD Energetika za nadaljevanje del na projektu vodikarne Bela.

Vlogi temeljne organizacije Elektrode za graditev kanalizacije ob voznici poti Kašta, elektro delavnica, Elektrode in Vatrostalna ter splošnega sektorja za dograditev toplovođa obratne ambulante in gasilskega doma bosta obravnavani v okviru predloga za odobritev sredstev za najbolj nujne neproizvodne investicije. Omenjeni predlog bodo pripravile ustrezne strokovne službe v sodelovanju s poslovnim odborom.

CPSI — Z.V.

V tužilnici Javornik foto I. Kučina)

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 24. DO 30. NOVEMBRA

24. novembra, Božidar BARTELJ, podpredsednik PO, Zabreznica 44/b, ☎ 80-726.
25. novembra, Janez BEGEŠ, vodja TOZD Elektrode, Lesce, Na trati 59, ☎ 74-766.
26. novembra, Janez BIČEK, vodja TOZD Jeklarna, Jesenice, Udarca 9, ☎ 83-193.
27. novembra, Franc BRELIH, koord. stor. TOZD, Jesenice, Kurirska 3, ☎ 81-612.
28. novembra, Boris PESJAK, vodja FRS, Žirovnica, Breg 154, ☎ 80-231.
29. novembra, Zdravko ČRV, vodja inv. razvoja, Jesenice, C.I.maja 32, ☎ 26-66 ŽJ.
30. novembra, Drago FINŽGAR, vodja TOZD Valjarna žice in profilov, Begunje 128.

Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjegadne in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti en obhod po Železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovnega odbora.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 24. 11.	Vanda Eniko	Sašo Dolžan
Torek — 25. 11.	Igor Logar	Franc Nečimer
Sreda — 26. 11.	Miha Šlibar	Franc Bernik
Četrtek — 27. 11.	Božidar Černe	Vlado Repe
Petek — 28. 11.	Marjan Endliher	Pavel Žmitek
Sobota — 29. 11.	Ivan Mežik	Bogomir Svetina
Nedelja — 30. 11.	Berti Krapež	Mirko Zupan

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 24. do 28. novembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik — Tili.

ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stom. Alojz Smolej in III. zobna ambulanta — dr. stom. Bela Gazafi.

Za Vatrostalno od 9.30 do 10.30.

POPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

Pregled odsotnosti v oktobru

TOZD/DS	Bolovanje %	porod.dop. %	Redni dopust %	ostala ods. %	SKUPAJ %
PLAVŽ	8.48	—	8.73	0.30	17.51
JEKLARNA	6.35	0.15	6.58	1.15	14.43
LIVARNA	6.57	—	8.49	2.00	17.06
VALJ.BL.ŠT.	5.40	—	8.39	0.50	14.29
VALJ.ŽICE	7.54	—	5.99	1.82	15.35
VALJ.DEB.PLOČ.	5.77	—	9.04	0.39	15.20
HL.VALJ.BELA	4.29	0.38	7.00	1.19	12.86
HL.VALJ.JES.	7.26	—	8.50	1.41	17.17
ŽIČARNA	8.83	0.10	6.84	1.59	17.36
PROFILARNA	9.56	—	7.81	0.68	18.05
VRAT.PODB.	7.12	1.52	8.26	0.28	17.18
JEKLOVEK	6.87	1.45	10.46	0.70	19.48
ELEKTRODE	8.77	2.20	6.48	0.66	18.11
ŽEBLJARNA	9.02	1.32	7.36	0.26	17.96
STROJ.DELAV.	5.83	1.42	10.17	0.66	18.08
REMON.DELAV.	6.98	1.03	7.26	0.88	16.15
VZDRŽEVANJE	6.57	0.37	6.81	0.99	14.74
ENERGETIKA	6.16	0.43	9.55	1.11	17.25
TRANSPORT	8.25	0.56	7.86	0.57	17.24
DS KO-FI	6.71	4.76	6.84	0.51	18.82
DS K S I	4.18	3.75	8.08	1.59	17.60
DS E T N	3.43	1.10	8.12	0.95	13.60
DRUŽ.PREH.	9.49	7.29	6.74	0.67	24.19
ŽELEZARNA	6.52	1.18	7.70	0.94	16.34

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD TRANSPORT z dne 13. novembra in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge

II. voznik viličarja šifra 9736, D - 3, 6. kateg. 1 oseba

POGOJI:

- 6 razredov osnovne šole
- izpit za voznika viličarja

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh na kadrovski sektor Železarnje Jesenice, z oznako »za TOZD TRANSPORT«.

Seje odborov za gospodarstvo

TOZD Jeklovlek

Odbor za gospodarstvo v TOZD Jeklovlek je na 13. seji 7. novembra potrdil plan proizvodnje v višini 1980

ton. Izdelati nameravajo 1610 ton vlečenega jekla, 170 ton valjano poljskega in 200 ton brušenega jekla. Plan je za 100 ton višji od gospodarskega načrta. 570 ton jekla bodo izvozili na Poljsko oziroma Češko. Zaradi izpolnjevanja planskih ob-

veznosti je sprejel tudi sklep, da sta soboti, 8. in (po potrebi) 22. novembra, delovni.

Ugotovil je, da se je število nadur v oktobru in novembru nekoliko povečalo zaradi dela na proste sobote. Septembra so delavci v TOZD Jeklovlek opravili 853 nadur in 268 ur za manjkajoče, v oktobru pa 978 nadur in 248 ur za manjkajoče.

Obravnaval je tudi poslovanje v prvih devetih mesecih letošnjega leta in ugotovil, da je bil plan proizvodnje izpolnjen s 102,3 odstotka, plan odpreme pa s 102,4 odstotka. Proizvodni rezultati bi bili še boljši, če se ne bi količina izmečka iz meseca v mesec povečevala. V devetih mesecih ga je bilo 1330 ton, kar pomeni 7,1 odstotka skupne proizvodnje. Število reklamacij, v odstotkih glede na odpremljeno količino, je naraslo s 5,65 % na 6,30 %, ob čemer pa je treba upoštevati, da se je odstotek reklamacij zaradi napak Jeklarnarne dvignil s 58,3 % na 64,5 %. To dokazuje, da kvaliteta vložka pada. Odbor je poslovno poročilo potrdil s pripombo, da je treba izboljšati delovno in tehnološko disciplino ter zmanjšati lastne napake. Postavil pa je tudi vprašanje, kako bo s preskrbo za vložkom za avtomatska jekla, ko bo začela obratovati Jeklarna 2.

Na sektor novogradenj je naslovil opozorilo, naj čimprej ugotovi ceno ob severni strani hale, da bo takšna, kot je bila pred polaganjem cevi za Jeklarno 2. Sedaj je namreč dovoz vložka nemogoč.

Rešil je tudi nekaj prošenj. Tako je delavki, ki prosila da se ji dovoli nabirati odpadni les, prošnjo ugodno rešil. Lovski družini Dovje je podaril 500 kilogramov odpadnega materiala (za srečelov), Planinskemu društvu Jesenice 2000 kilogramov (za Erjavčovo koč), Društvu gojiteljev pasemskih malih živali Jesenice 100 kilogramov (namesto finančnih sredstev), Športnemu društvu Kranjska gora pa 1500 kilogramov (za adaptacijo kabineta za trim).

tudi vzdrževalce za njihovo temeljno organizacijo (mizar, vodoinštalater, električar).

Na srednjeročni plan naj se v poglavje, kjer je govora o investicijah v delovni organizaciji, vnese tudi adaptacija samopostrežne restavracije in širitev počitniških kapacitet. Glede izvajanja sklepov prejšnje seje je ugotovil, da so izvršeni; izjemo plana IV in AZ sredstev za leto 1987, ki je še v pripravi.

Glede prošnje KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana za dodelitev odpisanega inventarja pa je sklenil, da se mu dodeli 10 miz s stoli, če inventar samskih domov ne bo v celoti prodan na licitaciji, ko se bo zamenjavalo opremo. Sicer pa se bo prošnja reševala glede na obstoječe možnosti.

TOZD Transport

Odbor za gospodarstvo v TOZD Transport na 7. seji 12. novembra ni imel pripomb na poročilo o poslovanju in ne na srednjeročni plan TOZD in delovne organizacije. Pri planu IV in AZ sredstev je predlagal, naj bi se pri investicijah v leto 1987 upoštevalo naslednje potrebe: za adaptacijo delavnice motornih vozil in stare lučilnice — 12 milijonov din, za popravilo in regulacijo tirov — 4 milijone din in za večja popravila cest in kanalizacije — 3,5 milijona

din. Ob tem tudi ugotavlja, da so v letu 1987 vsa AZ sredstva združena na nivoju Železarn in bo za vsako investicijo oziroma zamenjavo potrebna odobritev odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarn.

Seznanil se je tudi s problematiko nabave nove lokomotive in s problematiko težkih kamionov ter z informacijo, da je odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarn na seji 5. novembra odobril sredstva za nakup dveh vlačilcev v višini 40,6 milijona din.

Odbor je sprejel tudi sklep o povzemanju cen malim transportnim uslugam in uslugam za zunanje naročnike ter vrednosti urnih postavk za prostovoljno delo na strojih, žleznih žerjavu in pri razkladanju vagonov, pa tudi čakalnih ur za šoferje. Obenem je pooblastil vodjo TOZD, da skupaj z oddelkom za nagrajevanje ta cenik uravnava glede na spremembe rasti osebnega dohodka.

Ugodno je rešil tudi vlogo Joža Božnarja, ki je prosil za odkup 1,5-tonskega vilicarja. Vilicar že dalj časa ni več voden v osnovnih sredstvih TOZD, zato je odbor sklenil, naj se prodaja izvrši preko uprave osnovnih sredstev, ki naj ga vrednostno oceni ali pa odproda po ceni starega železa. Vilicar je za obrat neuporabni, zastarel in zanj tudi ni mogoče dobiti rezervnih delov.

CPSI — BL

Iz železarne Ravne

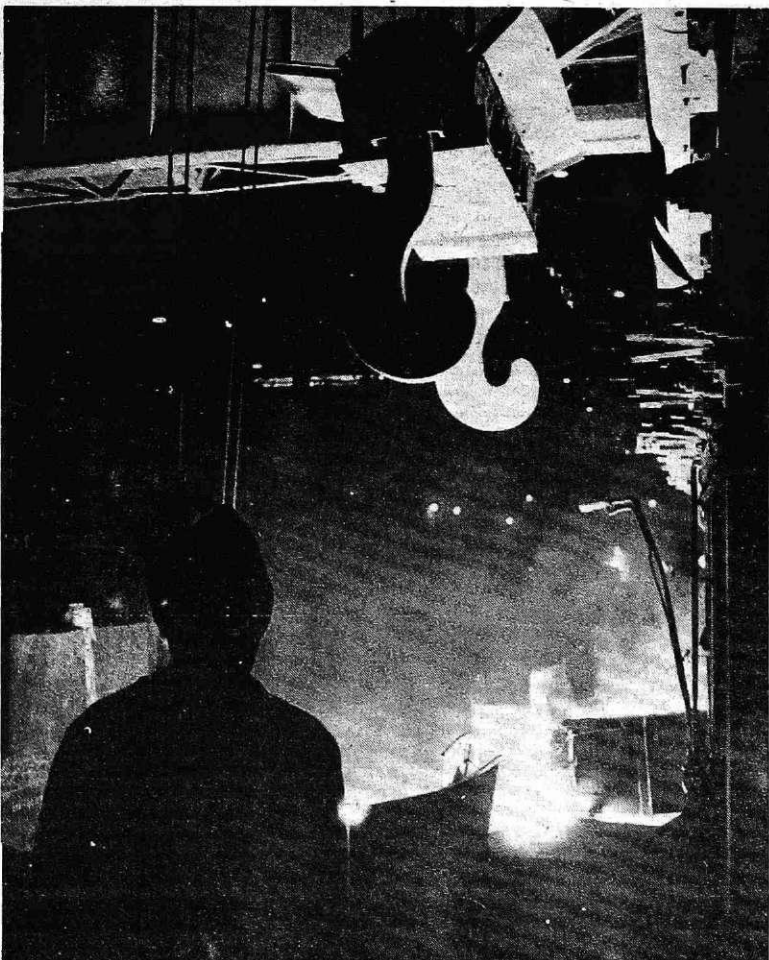
V TOZD Jeklovnikar na 5. avgustu v tovarni Riko iz Ribnice kupili hidravlično dvigalo RIKO. Uporabljajo ga za prekladanje ulitkov, da jih grobo očistijo peska. Z uporabo novega dvigala (mesečno morajo namreč očistiti tudi do 500 ton ulitkov) so precej razbremenili mostovni žerjav, kar je za čistilnico zelo pomembno. Prizadevajo si, da bi čimprej usposobili še kakšnega upravljalca, saj sedaj dvigalo dela samo v eni izmeni, radi pa bi kupili tudi nekoliko ustrežnejšo roko dvigala.

V TOZD Pnevmatični stroji posodablja strojni park. V avgustu so v novi hali pnevmatike montirali nov brusilni stroj (izdelali so ga v Kikindi), ki je zamenjal starejšega češkega. Novi stroj ima nekaj več elektroničnega, je bolj natančen in za okrog 20 % bolj produktiven.

V TOZD Industrijski noži je novi brusilni stroj za dolžino GÖCKEL (iz Zahodne Nemčije) zamenjal starega ameriškega iz leta 1943. Novi stroj je mnogo bolj natančen, tako

da jim v TOZD ne bo več treba odklanjati naročil za precizne izdelke, kot so novi v garniturah. Novi stroj brusi na dve stotinki natančno in bodo na njem obdelovali predvsem garniture za zahtevni zaso noži v garniturah. Novi stroj brusi na dve stotinki natančno in bodo na njem obdelovali predvsem garniture za zahtevni zahodni trg.

V avgustu in septembru so popravljali in obnovili tudi valjarno bluming. Kljub vsakoletnim skrbnim generalnim remontom je bil bluming med tehnično najbolj zastalimi težkimi progami v Jugoslaviji, mehansko nerekonstruiran že sedemnajst let. Tako so za to težko progno končno le kupili hidravlično opremo. Po obnovi bodo na progi lahko valjali gredice bolj natančnih dimenzij in pravilnejših oblik. Manj bo tudi zastojev, tako da bodo lahko zvaljali več jekla, kar je izrednega pomena za celotno železarno. (Informativni fužinar, oktober 1986)

Prebod na SM peči (foto: I. Kučina)

TOZD Družbena prehrana

Odbor za gospodarstvo v TOZD Družbena prehrana je imel na 5. seji 10. novembra dve pripombi na devetmesečno poslovno poročilo: da je treba v samopostrežni restavraciji delati po sklepih komisije z dne 1. sep-

tembra 1986 (sklepi se nanašajo na ugotovljeno stanje in na sanacijo izgube v tem obratu) ter da naj delavski svet TOZD Družbena prehrana zahteva od vodstva TOZD storitvene dejavnosti, da vnesejo v svoj program

PREGLED SESTANKOV SDS

(Iz programa samoupravnih aktivnosti za oktober-november)

Iz TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, bluming 1, 2, 3 in 4, adjuštaža bluming 1, 2, 3 in 4, adjuštaža štekel Bela 1 in 2 ter adjuštaža Javornik. SDS bluming 2 se pritožuje, da niso prejeli odgovorov na postavljena vprašanja. V zvezi s podražitvijo investicije Jeklarnarne 2 se vprašuje, zakaj TOZD Jeklarna združuje nižja sredstva za Jeklarno 2 kot njihova temeljna organizacija. Pod »razno« so spregovorili tudi o novem načinu nagrajevanja oziroma o novi kategorizaciji delovnih mest. Ker nimajo nobenega pregleda nad tem, tudi niso podali nikakršnega mnenja. Sprašujejo pa, »zakaj ne dobimo pravočasne informacije«. Opozorili so tudi na nepravilno dostavljanje vročih šarž, zanima pa jih tudi, kaj je z izgradnjo delilnice toplega obroka v obratu in kakšni so rezultati valjanja trakov in časa obratovanja potisne peči ter valjanja preko kvarta. SDS bluming 3 je imela več pripomb v zvezi z devetmesečnim poslovnim poročilom. Ugotavlja, da delo v zadnjem času ni bilo najboljše, da je bilo veliko zastojev objektivnega značaja (diskeling, valčnice itd.), da delo s kvartom dviguje zalogo hladnega vložka ter da se kontinuirno prilagaja delu bluminga (posebno se ob remontih globinskih peči). Na sestanku SDS adjuštaža bluming 4 je bilo izrečenih precej kritičnih misli in vprašanj v zvezi s poslovanjem. Takole pravijo: »Kot kažejo vsi pokazatelji uspešnosti, smo delali dokaj dobro. To se pravi, če smo naredili vse, kar smo dobili materiala in vrh tega prevajali še nekaj zaloge, ki smo jo imeli, smo delali dosti dobro.« Člani SDS se zato sprašujejo, kje so vzroki za nastalo izgubo. Sprašujejo se tudi in obenem zahtevajo odgovor odgovornih na vprašanje, do kdaj bo adjuštaža še skladišče gotovih polizdelkov za ostale TOZD, ki ne marajo (nočejo) imeti nobenih zalog. Kot pa vemo, naša TOZD plačuje obresti na ves ta material, ki pa po mnenju vseh ne bi smel biti več naš, ogroža pa tudi našo osebno varnost pri delu v oddelku. Zahtevajo, da se prostorska stiska čimprej reši, prav tako pa tudi odpremljanje v vse ostale TOZD, ki ne poslujejo z izgubo. Na vprašanje prostorske stiske v obratu opozarjajo tudi v zvezi s srednjeročnim planom. »Kot vemo«, pravijo, »bo ves material šel skozi naš oddelk. Zato je treba že v bližnji prihodnosti načrtovati novo halo za adjustiranje blumov za žično valjarstvo.« Glede bančnih zadev (Interna banka, Ljubljanska banka) pa predlagajo, »naj morebitne pripombe dajo strokovne službe, ki se s tem ukvarjajo«. Pod razno je bilo govora tudi o doslednem čiščenju strojev (brusilci) in o vzdrževanju reda v oddelku. Tudi SDS adjuštaža bluming 2 na podoben način opredeljuje vzroke za izgubo, pa tudi težave v adjuštaži: »Pri obravnavi poročila so bile pripombe, ker smo zopet pridobili izgubo, pa čeprav smo ves polizdelek in tuji vložek predelali in uskladiščili, tako da so naš največji problem naplavljeni končni polizdelki, ki nam ležijo v hali. Ti onemogočajo nemoteno delo in vplivajo na neugodno. Čudno, da imamo poleg toliko gotove robe, ravno mi izgubo. Sprašujemo se, zakaj mora biti adjuštaža skladišče za vse ostale obrate. Največji problem pa je material, s katerim ne vemo kam. Martinarna vpliva in kar priteče, pač priteče, mi pa potem skladiščimo, te zgreše-

ne šarže. Tako trošimo kup energije za prazen nič.« Tudi člani te SDS se boje, da se bo v tem srednjeročnem obdobju prostorska stiska še povečala, »saj bo šlo zopet vse skozi naš obrat«. Prav tako pa tudi ugotavljajo, da so brusilni stroji zanemarjeni — tako z njihove strani kot s strani vzdrževalcev. Se bolj določna pri definiranju vzrokov za izgubo in težav, ki se pojavljajo pri delu, skuša biti SDS adjuštaža bluming 3. Takole pišejo: »Pri obravnavi poslovnega poročila je bilo izrečeno veliko jeznih in kritičnih besed zaradi tega, ker smo spet edina TOZD v Železarni, ki je poslovala z izgubo. Čeprav so vzroki objektivne narave, menijo delavci SDS, je vodstvo naše TOZD premalo odločno pri zagotavljanju in prikazovanju težav, ki jih imamo, tako v odnosih med nami in drugimi temeljnimi organizacijami kot v samem TOZD, zaradi iztrošenosti in slabega stanja naprav (preveč zastojev tako na blumingu oziroma štekel kot tudi na ostalih napravah, posebej na brusilnih strojih). Neračunljivo je namreč, da so v Železarni najboljše delali v TOZD HVB, HVJ, Žična valjarna in profilarna, torej v temeljnih organizacijah, ki dobivajo material od nas. Tudi v TOZD Jeklarna niso delali slabo (nimajo izgube), naš TOZD, ki je vmes, pa ima veliko izgubo. Očitno tukaj nekaj ni v redu v internem poslovanju med temeljnimi organizacijami. Tako dobivamo iz dneva v dan iz Jeklarnarne zelo slab material, napake so vedno iste, tudi vzroki za napake na materialu so isti. Trudimo se, da iz tega slabega materiala naredimo dobrega. Če nam ne uspe, dobivamo reklamacije iz HVB in Žične valjarne mi. Zelo veliko in vedno več materiala vračamo v Jeklarno kot izmeček, za katerega nam Jeklarna tudi nekaj prizna oziroma plača zaradi svojih napak — vendar nam ne more plačati zapravljenega časa, izrabljenosti naprav in vsega drugega (živcev), kar porabimo, da ta material zvaljamo, pa ga potem damo v izmeček. Značilno je tudi to, da nam obljublja, da bo vse boljše, ko bo začela delati nova jeklarna (zastarele martinovke), pa vprašamo: »Ali res?« Že na sedanjih elektropeh naredijo ogromno izmečka, kaj bo potem šele v novi jeklarni? Eden glavnih vzrokov za izgubo naše TOZD so ogromne zaloge polizdelkov v III. hali (med tem materialom je veliko zgrešenih šarž in kvalitet, ki nimajo naročila in delajo samo stroške). Med neposrednimi vzroki za izgubo so še: cene izdelkov (letos premalo povišanja), izpad dohodka zaradi izvoza ter velik porast obresti za kratkoročna posojila (473 %). Tudi adjuštaža bluming 3 v zvezi s srednjeročnim planom posebej izpostavlja problem prostorske stiske: »Čeprav bo začela delati Jeklarna 2, ne vidimo rešitve prostorske stiske v naši hali, ker bo cela količina slabov za TVT, ki jih bodo naredili v novi jeklarni, šla skozi naš oddelk. Veliko so nam obljubljali od novega podaljška hale, pa imamo komaj en mesec po dokončanju tega podaljška spet polno oziroma prepolno halo. Dolgoročno je treba planirati gradnjo nove hale za adjustiranje gredic za žično valjarstvo.« Opozorili so še na nekatere druge probleme. Tako pravijo, da bi morali imeti ob začetku obratovanja Jeklarnarne 2 preko kontinuirne razpolog dve potisni peči. Dvomijo tudi v kakovost planiranja prodaje končnih izdelkov in nabave vložka, češ da je sicer prav, da se vse zapiše s številkami, da pa vseeno obstaja vprašanje, kako bo to potekalo v praksi zaradi tako pogostih sprememb uvožnih-izvožnih zakonov. Glede gradiva o Interni banki in Ljubljanski banki menijo naslednje: »Da o takih vprašanjih, kot je organizacija, ustanavljanje bank in finančni plani bank, nima

smisla razpravljati na SDS, če je vse z zakonom predpisano in predvideno« ter da naj »morebitne pripombe dajo strokovne službe, ki se s tem ukvarjajo«. Skupina je pod točko razno izreкла tudi podporo ukrepom za izboljšanje poslovanja v zadnjem tromesečju (razen določilom o premijah). Moti jih le to, ker ni prvič, da sprejemamo takšne ukrepe konec leta, ker smo čez leto slabo delali. Vprašujejo tudi, kdo je pravzaprav slabo delal: pri njih namreč, kot pravijo, delajo z istim tempom pred in v tuše. Izgubi se čudijo tudi člani SDS adjuštaža Javornik. Pravijo, da delajo v redu, da vedno izpolnjujejo mesečne plane, večkrat pa jih celo — in to tudi za par sto ton — presegaajo. Kako more potem biti izguba? Prav tako se čudijo, da nimajo TOZD pred njimi in TOZD za njimi nobene izgube. Dodajajo pa, da iz slabega materiala ne morejo narediti dobrega in da bi bilo dobro, ne glede na pregovor, ki pravi, da mora vsakdo pomesti pred svojim pragom, »pomesti tudi v TOZD, ki je v delovnem ciklusu pred njimi, ker jim ta TOZD dobavlja materiale«. Pod točko razno SDS zahteva zaščitna sredstva (srajce), izboljšanje kakovosti in kaloričnosti toplega obroka ter ureditev ogrevanja (»Zima je pred vrati, kaloriferji pa pihajo mrzli zrak«).

Kot smo videli, so posamezne SDS v TOZD Valjarna bluming-štekel zainteresirane za celovitejšo informacijo o prekatizaciji delovnih mest ter pričakujejo o tem javno razpravo (obvestilo, objavljeno o tej tematiki v prejšnjem Železarnju, govori le o informiranju delavskih svetov). Podoben interes pa se kaže tudi v nekaterih drugih okoljih. Naj to pokažemo s primerom SDS lužilnica HVJ in gradbenoremontne delavnice Javornik.

V zapisniku SDS lužilnica HVJ piše: »Pod razno je bila zelo burna debata o prevrednotenju del in nalog. SDS zahteva, da takšno prevrednotenje obravnavajo vse SDS v ŽJ, saj gre za njihov dohodek, o katerem imajo pravico odločati. Od delavskega sveta HVJ Jesenice zahteva, da takšnega prevrednotenja ne sprejme, ker ni sprejeto po samoupravnih poti. SDS je mnenja, da je samoupravljanje v ŽJ »na PSU« in se vprašuje, če se ima smisel sestajati in odločevati o stvareh, ki so odločene že »na VRHU«. SDS sprašuje, kaj dela sindikat v DO, da se ne potegne za svoje delavce? In kako sindikat dovoli kršitev delavčevih pravic?«

SDS gradbenoremontna delavnica Javornik pa je pod točko razno izrazila naslednjo željo: »Na delovni skupini smo obravnavali članek »Pri zadnjih vratih« Božidarja Lakote iz Železarnarje št. 44. Naša želja je, da odgovorni v Železarni na to pisanje odgovorijo, ker več ne vemo, kje sploh je resnica.« (se nadaljuje)

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

Volilno programska seja in seminar občinske konference ZSMS Jesenice

Sedmega in osmega novembra je bila v prostorih hotela Slavec programsko - volilna konferenca in seminar OK ZSMS Jesenice. Poleg poročila o delu občinske organizacije in njenih organov v obdobju oktober 1984 - oktober 1986, je bil osrednji »dogodek« petkovnega popoldneva izvolitev novega predsednika OK ZSMS Jesenice Matjaža Peskarja. V soboto popoldne smo pozdravili predsednika slovenske mladine Toneta Anderliča, ki je govoril o aktualnih nalogah ZSMS po XII. kongresu, in predsednika OK SZDL Alojza Kalana ter predstavnika izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice Tomaža Keršmanca, ki sta govorila o gospodarskem položaju občine Jesenice in o perspektivah mladih v izobraževanju in zaposlovanju.

Uvod v poročilo o delu občinske organizacije ZSMS in njenih organov je podal predsednik OK ZSMS Anton Požar. Menil je, da se v praksi že počasi uveljavljajo naše usmeritve, da mladinska organizacija ne more delati programa za mlade, temveč da mladi delajo program za organizacijo. »Sprejemati moramo pobude mladih, jih oceniti in omogočiti, da v okviru našega sistema socialističnega samoupravljanja te pobude tudi vpeljemo v prakso, pa naj bodo to pobude za spremembo kazenskega zakonika na eni strani ali pa pobude za mladinski ples na šoli na drugi strani.« V nadaljevanju je sedaj že bivši predsednik (1982 - 1986) našel nekaj problemov, s katerimi se ukvarjamo mladi v posameznih okoliščinah: problemi organiziranja plesov na CSUI in celotna problematika reforme srednjega usmerjenega izobraževanja, problem norm in napredovanja mladih v KO - OP Mojstrana, popolna apolitičnost in apatičnost mladih v LIP, strokovna izobrazba kot pogoj za nadaljnji razvoj v Klavnicah, protizakonito normiranje pripravnikov in njihovo nagajanje v Gorenjskih oblačilih, gledanje mladih na nove pravilnike o nagajevanju v Železarni itd. Po mnenju Antona Požarja počasi razpadajo tradicionalni načini organiziranja in komuniciranja, do izraza je prišlo sekcijno delovanje, interes za javne problemske razprave. Ni več interesa za staro pojmovanje in organiziranje mladinskega prostovoljnega dela, ni več zanimanja za organiziranje velikih, toda praznih proslav, ne za posplošeno čvkanje o samoupravljanju. Na koncu se je zavezal za frontno, odprto in demokratično organizacijo, za odpiranje raznih vprašanj (mirovna, ekološka) medčloveških in družbenih odnosov. Hočemo biti svobodna generacija, polna znanja, ki misli s svojo glavo in misli tudi svobodno izraža.

O poročilu je razpravljala samo vodja centra za mladinsko prostovoljno delo Dragutin Gvozdič. Interes za odhod na akcije po njegovem mnenju je, vendar v delovnih organizacijah neradi odobrijo (ali pa sploh ne) izredno plačano odsotnost. Nekateri mladi iz naše občine so se udeležili MDA v tujini, vendar so za to porabili svoj letni dopust ali pa neplačano odsotnost.

Rafael Podlogar, sekretar OK ZSMS Radovljica, je v svoji razpravi opozoril na uspehe Mladinskega servisa, ki še dodatno združuje jeseniško in radovljiško mladino: »In prav tem, katerim je še danes treba dokazovati upravičenost ustanovitve, bi kazalo pokazati uspehe, ki jih je servis, tudi po zaslugi vodje, dosegel v preteklosti in predstaviti plan dela v prihodnosti.«

O finančnem poročilu je razpravljala Veljko Vukolič, delegat TOZD Valjarna bluming štel. Vprašal je, kako je mogoče, da od prihodkov OK ZSMS porabijo kar 80 % sredstev za osebne dohodke funkcionarjev in tajnice, le 20 % pa za dejavnost: »Ko-

likni so osebni dohodki funkcionarjev in ali jih res zaslužijo glede na svoje delo in odraz dela osnovnih organizacij?« Na vprašanje mu je odgovoril Rade Radinovič, sekretar OK. Menil je, da je mola na poročilo b delu tihih pristanek in strinjanje z njihovim delom. Osebnih dohodkov so v skladu z družbenim dogovorom in niso tajni. Bili so že objavljeni v Železarni. Predsednik OD znaša okoli 23 - 25 starih milijonov, sekretarjev pa 20.

V nadaljevanju programsko - volilne seje so delegati konference izvolili novo predsedstvo OK, komisijo za statutarna vprašanja in pritožbe, nadzorni odbor ter delegata v OK SZDL.

Novi predsednik jeseniške mladine je Matjaž Peskar, rojen 1963. leta. V predlogu novih članov predsedstva je zapisano, da je Matjaž Peskar od 1. 1984 zaposlen v DO Gorenjska bolnišnica, TOZD Splošna bolnica Jesenice. Končal je Pedagoško gimnazijo v Kranju, družbenopolitično pa je bil aktiven že v srednji šoli, ko je bil delegat v zboru izvajalcev Izobraževalne skupnosti Jesenice. Bil je predsednik OO ZSMS TOZD Splošna bolnica Jesenice, član konference sindikata DO Gorenjska bolnišnica. Izvoljen je bil (1985) za člana predsedstva OK ZSMS in je član komisije za podeljevanje Žagarjevih nagrad pri IS SOB Jesenice. Zaradi zgledega odnosa do dela in sodelavcev je eviden-tiran tudi za člana ZK.

Podpredsednik OK je še naprej Ivan Puc, sekretar pa Rade Radinovič. Člani predsedstva so: Jasmina Jakupovič, (ponovno izvoljena), Dragutin Gvozdič (ponovno izvoljen), Toni Čebulj (član predsedstva po funkciji, saj je sekretar KS ZSMS Železarne Jesenice), Milan Kuncič (predsednik OO ZSMS CSUI, član predsedstva po funkciji) Dragica Kondić ter Nanika Fajfar.

Programske usmeritve za delo v prihodnje je podal novoizvoljeni predsednik Matjaž Peskar. Naše delo je, dejal, bodi temeljito na usmeritvah in dokumentih XII. kongresa ZSMS in ZSMJ. Uveljavili bomo področne konference ter tako organizacijsko, akcijsko in kadrovske krepili ZSMS, da bomo sposobni odigrati tisto vlogo, ki bi jo kot frontna organizacija morali. Skrbeli bomo za sodelovanje in izvajanje usmeritev RK ZSMS, sodelovali na vseh področjih z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami ter občinskimi konferencami. Novoizvoljeni predsednik je nakazal tudi delo konference mladih v združenem delu, konference mladih v izobraževanju ter konference mladih v interesnih dejavnostih.

Vodja Mladinskega servisa Darko Mlakar je podal finančno poročilo servisa za devet mesecev letošnjega leta. Mladinski servis je ustvaril 8.008.331 din prihodka, ostanek sredstev pa je 3.929.092 din. Namenjen je za pokrivanje OD vodje servisa in za dejavnost osnovnih organizacij in družbenih organizacij in društev. V

novembru bodo osnovne organizacije in družbene organizacije in društva dobile širšo informacijo o tem, kako lahko ta sredstva pridobijo. Sredstva naj bi uporabile za interesne dejavnosti na osnovi konkretne-ga programa.

Konferenco so pozdravili Mojmir Ocvirk, član predsedstva RK ZSMS (dlje se je zadržal pri pobudi za civilno služenje in priznanje ugovora vesti), Albina Seršen, podpredsednica SO Jesenice (zahvalila se je prejšnjemu predsedniku Požarju za sodelovanje in zaželela predsedstvu uspešno delo), Igor Mežek, sekretar OK ZKS Jesenice (govoril je o prenovi lika komunista, ki mora biti zgled ostalim; mladi niso samo za postavljanje mlajev, sposobni so vključevati se v družbene razmere) in Jani Gregorič, sekretar OK SZDL (opozoril je na neaktivnost mladih v krajevnih skupnostih in na potrebno aktivnost mladih v razpravah o novem samoprispevku).

Razprava, ki je ob poročilu ni bilo, se je razvila na koncu konference. Sebastijan Gašperin iz OŠ Jeseniško - bohinjski odred Kranjska gora je omenil probleme, ki jih imajo mladi s prostori v kinu, čeprav so jih sami uredili. Na izziv predstavnika pobratenih Trbovelj (ni bil omenjen problem mladih iz drugih republik) je odgovoril Dragutin Gvozdič. Menil je, da se nacionalizem na Jesenici ne pojavlja, tudi v samskem domu, kjer stanuje ne.

Po seminarju v soboto dopoldne si je predsednik RK ZSMS Tone Anderlič ogledal vrtnje predora v Karavankah.

Letna skupščina šolskega kulturnega društva »Josip Vandot«

V četrtek, 13. novembra, je bila letna skupščina šolskega kulturnega društva »Josip Vandot« na osnovni šoli Jeseniško - bohinjski odred v Kranjski gori. Najprej so si učenici šole, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in člani društva ogledali igrice v treh slikah »Kraljevi smetanovi kolački«, ki so jo izvedli člani dramskega krožka osnovne šole »16. decem-ber« iz Mojstrane.

Sledilo je poročilo predsednika društva »Josip Vandot« Benjamina Gracerja. Število prireditev, dramskih iRRRRRn lutkovnih nastopov, razstav, radijskih oddaj, likovnih, fotografskih, novinarskih in literarnih objav, nagrad za sodelovanje na natečajih, bralnih tekmovanjih... zgovorno dokazuje, da se na kranjskogorski osnovni šoli zavedajo pomena kulture, da tako mentorji kot učenci puščajo v njej čudežno sled življenja, ki daje našemu sivemu vsakdanjiku nekaj barve, okusa in želje po višjih oblikah bivanja. Žal jim pri delu manjka skupnih projektov, v katerih bi se zamislili s posameznih področij realizirali v nekem skupnem delu, kar bi jih človeško zbljevalo in ustvarjalno povezovalo. Šolsko glasilo ni uresničljivo, nekaj takega je le pri pripravi proslav. Mor-da ne bi bilo slabo, če bi za vse ustvarjalne kulturne dosežke našli nek skupen prostor, kjer bi bili od časa do časa na vpogled tudi učencem, ki na šolo šele prihajajo, hkrati pa bi imeli resničen pregled nad dosežki. V letošnjem letu je bilo tudi manj sodelovanja s samim krajem, za kar pa je več vzrokov: število prireditev, na katerih bi sodelovali, je bilo v primerjavi s lanskim manjše,

verjetno je tudi ponudba šole turistično manj zanimiva.

Obširno pa so si zastavili načrt dela šolskega kulturnega društva »Josip Vandot« za prihodnje. Trubarjevega leta se bodo spomnili z razstavo njegovih del v domačem etnografskem muzeju - Ljnzekovi hiši. Knjižničarski krožek bo nadaljeval s priložnostnimi, prazničnimi in inter-nimi razstavami v šoli, poleg redne-ga širjenja in bogatenja bralne kulture s Cicibanovo in Finžgarjevo bralno značko ter Cankarjevo nagrado. Stoletnico mladinskega pisatelja Josipa Ribičiča vključuje v svoj program dramska skupina z uprizoritvijo njegove igrice »Cenček in dedek Mráz«. Pevski zbor se redno udele-žuje občinskega srečanja mladih pevskih zborov, organizira koncerte Glasbene mladine in obiske glasbe-nih prireditev v občini in drugod. Li-kovni krožek pa sodeluje na nateča-jih in razstavah. Dekoracija šolskih in krajevnih prireditev pa je že nj-hova stalna zaposlitev. Poleg tega pripravljajo vrsto manjših internih razstav ter izdelujejo noveletne in marčevske čestitke. Z besedo in sli-ko vse delo v šolskem kulturnem društvu in na šoli spremljata z vrsto razstav novinarski in foto krožek.

Svoje prispevke pošiljata še v Pionirski list, Kurirček, Železar in Glas. Mladi fotografi uspešno nastopajo na občinskih, regijskih in republi-ških razstavah in tekmovanjih. Uspešno delujejo tudi lutkarji, pa filmski krožek, ki redno spremlja spored v kinu in na TV. Tekmovalni in raziskovalni duh prevečata člane zgodovinskega in turističnega pod-mladka. Njihova skrb je varstvo nar-avne in kulturne dediščine, negova-nje obeležij NOB in urejanje doma-čega kraja. Vsak mesec se sestanejo tudi člani krožka za poklicno usmer-janje. Obiskujejo številne delovne organizacije, se seznanjajo z njihovo sestavo in delom, poleg tega pa ob-iskujejo tudi informativne dneve šol usmerjenega izobraževanja.

V načrt šolskega kulturnega društva »Josip Vandot« sodijo še organi-zacija literarno - zgodovinskih ekskurzij, ogled kulturnih prireditev, kot so predstave Mladinskega kulturnega tedna v Ljubljani, izdaja šol-skega glasila Kekec in redne oddaje internega šolskega radia Vitranc.

A. Kerštan

Dopisujte

SLAVKO TARMAN

NARAVOSLOVCI IN KIRURGI SKOZI STOLETJA

37

Potapljanje rok v karbolno raztopino, ki jo je uvedel dr. Lister (prevzeli so jo vsi kirur-gi), je imela zelo omejen učinek. Karbolna raztopina ni dosegla bakterij, te so se skrivale v neštevilnih znojnicah. Razkužila so delovala na roke uničujoče, povzročala so hrapavost in luskavost. V drugi polovici osemdesetih let prejšnjega stoletja so delali nešteto poskusov. Umivali in krtačili so roke ter jih drgnili s ster-ilnimi brisačami, z alkoholnimi in subliman-tnimi tamponi. Dosegli so največjo mero snažnosti.

Toda bakterije vdirajo v sveže operacijske rane samo po rokah, instrumentih in obve-zah. Sledila je parna sterilizacija. Instrumenti so bili scela kovinski, lesena držala so odpad-la. Toda tudi vreča voda in vodna para nista dosegli svojega sterilnega učinka. Kirurgove roke so bile še vedno pravo leglo bakterij.

Na univerzitetni kliniki John's Hopkins Hospital je deloval odlični kirurg Halsted

(1852 - 1922), pobudnik uporabe in uvedbe gumijastih rokavic v kirurško prakso. Bil je na praksi na Dunaju pri prof. dr. Billrothu, pri prof. dr. Thierschu v Lepizigu in pri prof. dr. Bergmannu v Würzburgu. Po vrnitvi z uspešne prakse v Evropi nazaj v Ameriko je imel dovolj zamisli. Zanimala ga je asepsa, bakteriologija in kirurška odstranitev kam-nov iz mehurja. Predvsem pa je odločno delal na področju asepse z uvedbo gumijaste roka-vice v kirurško prakso.

Dr. Halsted je svoje odkritje in uvedbo gu-mijaste rokavice povezal z ljubeznijo. V zgo-dovini odkrivanja se je stvarnost pomešala z intimnimi doživeti in ga povežala v glavni medicinski sestrini Carolini Hampton, s katero se je Halsted poročil 4. junija 1890. Prav goto-vo spada Halstedovo odkritje med najbolj očarljive odlomke, ki so spremljali razvoj kir-urgije. Carolina Hampton je pričela delati kot glavna medicinska sestra spomladi 1889

na univerzitetni kliniki John's Hopkins Ho-spital. Pozimi 1889/90 so se pojavile na koži Carolininih rok vidne spremembe. Temu je bil vzrok živorebov sublimat, ki so ga upora-bljali za dezinfekcijo rok. Pojavil se je ekcem, ki je napadel tudi lakti rok. Dr. Halsted je po-kazal izjemno skrb za njene razjedene roke. Poskušal je z vsemi znanimi sredstvi, uspeha ni bilo. Njegov ustvarjalni duh je dobil krila. Nekaj tednov pozneje je Carolini izročil par rokavic iz izredno tanke gume. Zaščitile so ro-ke in niso ovirale dela. Takšnih rokavic do te-daj še ni bilo v kirurški praksi. Odlično so slu-žile pri poznejših operacijah. Dr. Halstedove rokavice so bile izdelane po njegovih zahte-vah in merah pri tovarni Goodyear - Rubber Company. Bile so lahke, nežne kot tanka člo-veška koža. Sterilizirajo rokavice so opravili v vroči sopari. Roke pod njimi niso več potrebo-vale sublimata. Carolini jih je uspešno nosila, pa ne samo ona. Nosili so jih tudi kirurgi po vsem svetu in jih nosijo še danes na prelomu v 21. stoletje. Bile pa so te rokavice tako rekoč ustvarjene kot rokavice ljubezni in so se v ro-kah kirurgov ter asistentov spremenile v ob-vezen pripomoček.

Ko si je najboljši Halstedov asistent dr. Bloomgood prvič nadel rokavice pred ope-racijo, je hudomušno dejal, da kar pride prav putki, bo teknilo tudi petelinu. V kratkem ča-su so gumijaste rokavice osvojile operacijske

dvorane po svetu. Z njimi so zapolnili po-membno vrzel v sistemu asepse. Kirurgija je bila oborožena, da razširi svoje delo na vsak organ človeškega telesa, tudi na najbolj skri-tega in najdovznetnejšega za infekcijo.

DOLGA POT

V desetletjih je bil boj za kirurško osvoji-tev celotnega človeškega telesa bolj in bolj žil-lav. Dr. Theodor Billroth (1829 - 1894) ter njegov asistent dr. Vincenz Czerny (1842 1916) sta bila nedvomno pionirja želodčne ki-rurgije. Posrečila se jima je prva uspešna od-stranitev bule na želodcu. Med uspešne pos-nemovalce Billrothove šole pa je spadal tudi dr. Johann Mikulicz (1850 - 1905), ki pa je po-stal žrtve raka na želodcu. Profesor doktor Billroth je 29. januarja 1881 uspešno odstranil bule na želodčnem vratu. Pacientka je bila stara trinaštrideset let in se po operaciji poču-ti normalno, to je bila kratka novica z Dunaja.

Kaj več pa izvemo iz poročila asistenta dr. Mikulicza:

»Billroth je postopal po natančno določe-nem vrstnem redu.

ŽELEZAR

5

Inovacijska dejavnost v oktobru

V oktobru so odbori za gospodarstvo na petih sejah obravnavali sedemnajst predlogov tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in idej ter jih pozitivno ocenili in odobrili. Skupni prihranek oziroma koristi znašajo 20.726.294 din, zato je devetindeset novatorjev prejelo 837.614 din posebnih nadomestil ali 4,04 % od ugotovljenih koristi.

TOZD Vratni podboji

Gregorju Hudriču, Francu Paplerju, Branku Lenderu, Tomažu Kavčiču in Francu Pretnarju je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za izdelavo prečke z globoko brazdo za kovinske vratne podboje z nadsvetlobo. V prečko se lahko vstavi posebno tesnilo, ki omogoča tesnenje tudi v zgornjem delu vrat.

Gregorju Hudriču in Francu Pretnarju je odbor za gospodarstvo odobril enkratno posebno nadomestilo za zapolnitev nadsvetlobe z lesnim polnilom brez vijčenja. Prednost inovacije je enostavna in hitra montaža brez kakršnegakoli vijčenja.

Gregorju Hudriču, Francu Pretnarju, Francu Paplerju in Tomažu Kavčiču je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za spremembo veznih elementov za sestavljive podboje. Na elementu z izsekom so izvedli izvrtno za obešanje podbojev na transportni trak, s čimer so dosegli kvalitetnejše lakiranje zgornjega dela stranice. Prednost izboljšave je tudi v tem, da elemente lahko izdelujejo v prostih urah, v času zastojev na proizvodni liniji.

Gregorju Hudriču, Francu Pretnarju, Tomažu Kavčiču in Francu Paplerju je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za izvedbo suhomontažnega podboja za širine zidu od 50-90 mm. Inovacija je za TOZD koristna, saj omogoča celovitejšo ponudbo podbojev, hkrati pa zaradi večje skupne proizvodnje znižuje fiksne stroške na enoto proizvoda.

Gregorju Hudriču in Tomažu Kavčiču je bilo za idejni predlog izdelava orodij za racionalnejšo izdelavo podbojev za sklanjanje odobreno enkratno posebno nadomestilo. Navedeni predlog je nadaljna dopolnitev sestavljivega podboja in iskanje ustreznih in čim bolj idealnih rešitev, katere se morajo izvesti v čim krajšem času.

Gregorju Hudriču in Tomažu Kavčiču je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za novo zvedbo tesnenja v pragu kovinskih vratnih podbojev. Tesnenje praga, izvedeno po zamisli avtorjev, odgovarja predpisom o zvočni in toplotni izolaciji. Kovinski podboji so po tej plati ena-

kovredni lesenim, kar omogoča širše področje uporabe, s tem pa tudi večjo prodajo.

TOZD Hladna valjarna Bela

Petru Papiču, Nikolu Brajiču, Viktorju Žanu in Francu Arhu je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za popravilo hidravličnih in pnevmatskih krmilnih ventilov z pomočjo orodja in novega postopka. Avtorji, so številne nerabne ventile popravili ter jih uporabili za normalno obratovanje. Da bi ventile lahko popravljali, so izdelali centrirano obdelovalni drog, s katerim na rezkalnem stroju popravljajo izvršne na ventilih. Po mnenju asistentov za vzdrževanje so popravljani ventili glede na vzdržnost enakovredni uvoženim.

Mihu Hladniku in Borisu Renku je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za izdelavo kleščnega nastavka za transportiranje sodov. Rešitev je uspešna, saj transport poteka bolj tekoče, varneje, zmanjšal se je fizični napor in dana je možnost takojšnjega transporta, saj lahko delo opravlja en sam delavec.

Mihu Hladniku in Branku Banku je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za manjša popravila poškodovanih lakirnih valjčnic. Avtorja sta z enostavnim posegom zmanjšala število menjav valjčnic, proces teče manj moteno in tudi planiranje materiala za določen namen je lažje. Rešitev je uporabna predvsem zato, ker jo izvajajo lahko vsi operaterji na liniji.

Senadu Suljanoviću, Vladu Repetu, Jožetu Torkarju, Edvardu Kristanu in Janku Lihtinegerju, je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za izdelavo sestavnih delov za vezalno napravo SIGNODE v HVB. Prijavitelji izboljšave so sestavne dele naprave SIGNODE, ki so najbolj izpostavljeni obrabi, skonstruirali in izdelali tako, da je izdelava in obnova enostavnejša in cenejša.

TOZD Valjarna debele pločevine

Jožetu Zidarju, Janezu Peternelju in Vitomirju Gričarju je bilo odobre-

no enkratno posebno nadomestilo za idejni predlog izboljšave na ravnalniku HRO 4000 t. Z izvedbo te izboljšave bi bilo odpravljeno težko fizično delo, povečala bi se storilnost ravnalnika in delo bi bilo varnejše. Zaradi novih konstrukcijskih rešitev bodo popravila enostavnejša in izvedena v krajšem času.

Jožetu Zidarju, Jakobu Langusu, Jožetu Bajtu in Jožetu Mirtiču je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za idejni predlog transport pločevine iz hale A v halo B in iz hale B v halo C s transportnimi vozili, opremljenimi s paletami. Realizacija ideje bi omogočila istočasno nakladanje, razkladanje in transport pločevine, to pa pomeni, da v adjustažni ne bi bilo zastojev, razbremenjeni bi bili žerjavi, cenejši in lažje bi bilo vzdrževanje.

Jožetu Zidarju in Jožetu Mirtiču je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za idejni predlog izdelave portalnega žerjava za transport pločevine na vstopno valjčnico normalizirno-kalilne peči. Avtorja s svojo idejo rešujeta tako problem prostora kot tudi posluževanje kalilne peči. Z novim načinom bi v veliki meri odpadlo delo z žerjavom, prav tako pa bi bilo na razpolago več prostora.

TOZD Žičarna

Miroslavu Zupanu je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za predelavo ležajev navijalnih bobnov in tesnenje pogonskih osi patentirne proge A. S predelavo tesnenja in krajšanjem pogonskih osi je avtor izboljšave omogočil hitrejšo menjavo semeringov, kadarkoli je potrebno, zmanjšala se je poraba reduktorskega olja, zaradi dobrega tesnenja na navijalcih pa ni bilo potrebno izvesti letnega remonta.

Sreču Korenu, Sašu Pibru in Milanu Trametu je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za predelavo pogona na prvem vlečnem bobnu na žičarskih strojih Vaughn 5/6, 6/7, 7/8, 8/9. Avtorji predloga so spremenili pogon tako, da je gnan samo prvi vlečni boben, ostale pa s pomočjo stikala lahko ustavijo. Zaradi tega ne prihaja več do zmanjšanja zaloge žice na prvem vlečnem bobnu in je potrebno žico napeti in naviti le na prvi vlečni boben, nakar se jo še vedno zavari in stroj lahko ponovno obratuje.

B.

Stališča konferenc delegacij v Železarni

V mesecu dni je bilo v Železarni sklicanih pet konferenc — štiri za SIS in ena za organe upravljanja bank. 13. oktobra je potekala konferenca delegacij za Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja, 27. oktobra za Stanovanjsko skupnost, 28. oktobra za Telesnokulturno skupnost, 29. oktobra za organe upravljanja bank ter 12. novembra za Izobraževalno skupnost. Kakšna stališča so sprejeli delegati na teh sejah?

Na drugi seji konference delegacij za Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja je bilo prisotnih 12 delegatov, na sejo zbora delegatov SPIZ enote Jesenice je bilo delegiranih osem delegatov, toliko kot imajo vse temeljne organizacije in delovne skupnosti v Železarni delegatskih mest.

Ob obravnavi informacije o gmotnem položaju upokojencev v SR Sloveniji v obdobju januar — september 1986 so delegati zadovoljili strokovno službo v Železarni, naj pri strokovni službi SPIZ SRS ugotovi primerjavo ravni sedanjih pokojnin upokojencev Železarni Jesenice za polno pokojninsko dobo v primerjavi s povprečnim osebnim dohodkom v Železarni in SR Sloveniji v obdobju januar — september 1986. Iz osebnih stikov z upokojenci Železarni je namreč možno sklepati, da so pokojnine upokojencev Železarni med najnižjimi v Sloveniji.

Na ostale točke dnevnega reda konferenca delegacij ni imela pripomb.

Tretje seje konference delegacij za SIS za stanovanjsko gospodarstvo se je udeležilo 13 delegatov, seje skupščine Stanovanjske skupnosti pa šest.

V zvezi z objavo seznama tistih, ki imajo subvencionirano stanarino, je konferenco delegacij zanimalo, kakšni so kriteriji za subvencioniranje stanarin ter ali se pri ugotavljanju upravičenosti do subvencioniranja upoštevajo predvideni normativi stanovanjskega standarda (število oseb, velikost stanovanja). Delegati so namreč menili, naj se tisti, ki ne morejo plačati stanarine, preselijo v manjše oziroma cenejše stanovanje. (Odgovor na to vprašanje je bil objavljen že v prejšnji številki Železarnja v prispevku Pogoji in merila).

Na izvršitev finančnih načrtov za prvo polletje in rebalans plana za leto 1986 je imela konferenca precej pripomb. Menila je, da je treba podati točne številke. Služba, ki opravlja delo za Samoupravno stanovanjsko skupnost, naj bo pri tem bolj dosledna. Konferenco je zanimalo, zakaj niso bila uporabljena posojila Železarn v skupni višini 59.500.000 dinarjev. Zaradi večkratnih ugotovitev na prejšnjih sejah skupščine, da ni dovolj sredstev za vzdrževanje hiš ter da zato propadajo družbena stanovanja, pa konferenca opozarja na naslednje ter zahteva pisno pojasnilo: Iz gradiva je razvidno, da je iz prejšnjih let prenešeno več kot 18,5 milijona dinarjev za vzdrževanje stanovanjskih hiš ter da je ob polletju znašal indeks uporabljenih sredstev za manjša vzdrževalna dela hiš le 18. Sredstva za vzdrževanje torej so na razpolago, vendar pa jih profesionalni delavci, odgovorni za vzdrževanje hiš, ne uporabljajo racionalno. Po drugi strani pa so hišni sveti prejeli predlog sklepa, po katerem naj bi neizkoriščena sredstva, namenjena za manjša vzdrževalna dela, koristili kurilni odbori kot premostitvena sredstva do 30. junija 1987.

V zvezi s povišanjem stanarin so delegati menili, da gre pri tem za prelivanje sredstev, ker bo zaradi višjih stanarin več potreb po subvencioniranju stanarin.

Delegati na ostale točke dnevnega reda niso imeli pripomb, pač pa so menili, da mora Dominvest več in bolje sodelovati s hišnimi sveti. Zanimalo jih je še, kakšno je razmerje med lastnikom družbenega stanovanja (npr. Železarna) in izvajalci vzdrževalnih del ter ali se izvaja kakšna kontrola izvajanja vzdrževanja.

Druge seje konference delegacija za SIS za telesno kulturo se je sicer udeležilo le osem delegatov, vendar so bili ti toliko bolj aktivni. Skupščine se je udeležilo kar šest delegatov.

Delegati so ugotovili, da so bile pube konference delegacij Železarn na prejšnji seji skupščine Telesnokulturne skupnosti sprejete. Predvsem je pomembno to, da že trasirajo tekaško progo Jesenice — Mojstrana.

Delegati so menili, da je že skrajni čas, da se izvede predlagana razmejitev vrhunškega in tekmovalnega športa, športne rekreacije in temeljne telesne vzgoje v šolskih športnih društvih. Sklep konference o objavi povzetka osnutka razmejitve pa je bil že realiziran (v 44. številki Železarnja).

V zvezi s ostalimi točkami dnevnega reda delegati niso imeli pripomb.

Tudi na 3. seji konference delegacij SIS za vzgojo in izobraževanje ni bilo dosti več delegatov (9), na sejo skupščine pa je bilo delegiranih kar osem delegatov.

Delegati so ugotovili, da je bilo na pripombe, predloge in vprašanja konference odgovorjeno na prejšnji seji skupščine Izobraževalne skupnosti. Osrednja zadeva, ki so ji delegati namenili vso pozornost, pa je bilo gradivo za javno razpravo o odločitvi za tretji samoprispevek. V nekaterih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih Železarn so o tem gradivu že razpravljali. Zato so delegati sprejeli stališča na osnovi pripomb iz javne razprave ter na osnovi stališč delegacij. Ta stališča in predlogi so: Konferenca podpira predlog za uvedbo tretjega samoprispevka v občini Jesenice, vendar naj program gradnje s sredstvi samoprispevka zajema le prvotno predvideno gradnjo prizidka pri stavbi na Ruparjevi 2 (bivši ŽIC) za potrebe centra srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice. Ne sme se obljubljeni širitve programa gradnje, ker verjetno ne bo izvedljiva, saj sredstev še za to investicijo ne bo dovolj. Ob morebitni odločitvi za samoprispevek pa je nujno treba zagotoviti čim hitrejšo in s tem cenejšo ter funkcionalno gradnjo. Z dograditvijo prizidka bi bili zagotovljeni pogoji za izvajanje tako imenovane prenove programov srednjega usmerjenega izobraževanja. To naj bi omogočilo več praktičnega znanja za učence bivših poklicnih šol. Tako bi bila tudi uresničena zahteva konference delegacij v Železarni v prejšnjem mandatnem obdobju, da je treba v centru srednjega usmerjenega izobraževanja dijake usposobiti za delo, zlasti tiste s poklicno izobrazbo.

Delegatom je bilo na konferenci pojasnjeno še naslednje: gradnja prizidka centra srednjega usmerjenega izobraževanja se ne sme financirati s sredstvi proračuna oziroma s sredstvi, zbranimi s prispevnostjo stopnjo, poračun osebnega dohodka v šolstvu pa je bil izveden v skladu s sklepi skupščine Izobraževalne skupnosti.

Za dodatno točko dnevnega reda »sprememba drugega člena samoupravnega sporazuma o določitvi delegatskih mest in konferenc delegacij v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti so delegati prejeli gradivo šele na seji konference delegacij. Ker pa so te spremembe nastale na osnovi predlogov ustreznih strokovnih služb v Železarni, so delegati dodatno gradivo obravnavali brez pripomb. Prav tako ni bilo pripomb v zvezi s ostalimi točkami dnevnega reda.

Četrta seja konference delegatov za organe upravljanja bank je bila namenjena javni razpravi osnutka srednjeročnega plana Jugobanke, Temeljne banke Ljubljana, za obdobje 1986 do 1990. Delegati so podprli mnenje strokovne službe v Železarni v zvezi s srednjeročnim planom.

Nada Dejak
CPSI

Nekaj podatkov in misli o pokojninah

V letu 1986 smo s petkratnim medletnim usklajevanjem pokojnin uspeli vsaj delno slediti inflacijskemu gibanju in zmanjšati razliko med doseženimi osebnimi dohodki in pokojninami.

S septembarsko uskladjitvijo smo dosegli 76,088 % povečanje pokojnin na podlagi gibanja osebnih dohodkov vseh zaposlenih v SR Sloveniji. Najnižja pokojnina za polno delovno dobo (40 let moški in 35 ženske) je 60.754 dinarjev, za 15 let delovne dobe bo najnižja možna starostna pokojnina znašala 25.016 za moške, 28.590 din pa za ženske. Najvišja možna pokojnina, odmerjena od najvišje pokojninske osnove, določene za leto 1986, pa znaša 287.951,10 dinarjev, razmerje med najnižjo in najvišjo pokojnino je 1:4,73.

Zajamčena pokojnina za borce kmete je 60.754 dinarjev.

Zneski za pomoč in postrežbo so: — 40.500 dinarjev za vse tiste, ki niso sposobni opravljati sami vseh osnovnih življenjskih funkcij;

— 20.256 dinarjev pa za tiste, ki niso sposobni opravljati večine osnovnih življenjskih funkcij.

Na območju občine Jesenice prejema 4.636 upokojencev ali 88,6 % manj kot 100.000 pokojnine. Žal manjka pomemben podatek — število delovnih let.

Samo 594 ali 11,36 % vseh upokojencev prejema več kot 100.000 din. V SR Sloveniji pa je kar 23,36 % upokojencev, ki prejema več kot 100.000 din pokojnine. Z novembrskim usklajevanjem pokojnin se stanje nekoliko spremeni, toda teh podatkov po posameznih skupinah še nimamo.

Za železarje bo morda zanimiv podatek, da je med 46 upokojenci, ki prejema več kot 150.000 dinarjev starostne pokojnine, le 14 železarjev.

Toliko o osnovnih podatkih o pokojninah.

Sedaj pa še nekaj o izjemnih pokojninah, ki že burijo duhove v ne-

katerih republikah. V Sloveniji bremo v dnevnem tisku (Delo, 13. oktobra) pod naslovom »Nobenih izjemnih pokojnin«: »Tisti, ki so krivi za zdajšnjo krizo, zahtevajo nagrado, odgovornosti pa se branijo.«

Split, 13. oktobra (Tanjug): »Občinski odbor ZZB NOV Splita je od pristojnih organov zahteval, naj brez izjem ukinejo tako imenovane izjemne pokojnine, hkrati pa prenehajo odgovornost funkcionarjev, ki so v SR Hrvatski omogočili sprejem takega predpisa. Drugim družbenopolitičnim organizacijam, predvsem socialistični zvezi, so očitali, da se v dosednji razpravi, ki jo je sprožil predlog za podelitev te pokojnine, doslej niso konkretno izrekli.«

Delegati občinskega odbora ZZB NOV Split so se enkrat poudarili, da so izjemne ali tako imenovane nacionalne pokojnine z našo samoupravno družbo nezdržljive. Pri tem so opozorili na nesmisel, da tisti, ki so v marsičem odgovorni za sedanjo krizo naše socialistične skupnosti, z izjemno pokojnino zahtevajo nagrado, namesto da bi za krizo prevzeli odgovornost. Med razpravo so opozorili na nedemokratičen postopek, po katerem je bil zakonski predpis sprejet.

V Delu je bil objavljen tudi zapis »Dubrovniški borci so proti izjemnim pokojninam, češ da take pokojnine še povečujejo socialne razlike. Upokojitev naj bo rezultat dela.«

Dubrovnik, 14. oktobra (Tanjug): »Predsedstvo občinskega odbora ZZB NOV Dubrovnik, ki je na današnji seji razpravljalo o izjemnih pokojninah, ni sprejelo predosnutka odloka o merilih za izjemno priznavanje in določanje pokojnin ljudem s posebnimi zaslugami. Člani borčevske organizacije menijo, da predosnutek nima prave obrazložitve in da o njem ni mogoče organizirati najširše razprave, hkrati pa je nes-

prejemljiv tudi zaradi tega, ker še povečuje socialne razlike.

Predsedstvo občinskega odbora ZZB NOV Dubrovnik odločno zahteva spremembo 107. člena zakona o pokojninskem zavarovanju, tako da ne bi bilo mogoče izjemne pokojnine nikomur dodeliti. Nedoslednost in različne spekulacije je treba odpraviti, upokojitev naj bo odvisna od dela, ne pa položaja in funkcije, so na koncu sklenili člani dubrovniške borčevske organizacije.«

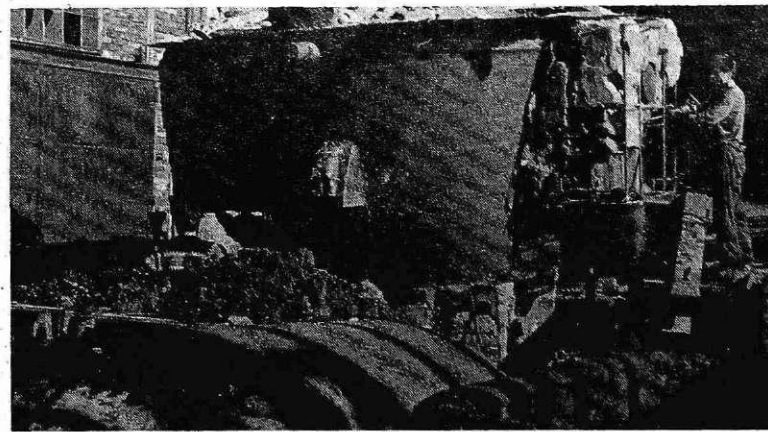
Delavska enotnost je objavila naslednji prispevek Janeza Severja »Izjemne pokojnine — hrvaški sindikati so proti«:

»Predsedstvo hrvaških sindikatov se je med prvimi opredelilo do upravičenosti izjemnih pokojnin. Po njihovem mnenju danes, štirideset let po vojni, ni upravičeno dodeljevati tovrstnih pokojnin, ker si je v tem času lahko vsak s svojim delom, v skladu z zakonodajo, svojo pokojnino sam zaslužil.

Kot je znano, so borci NOV iz Dalmacije v javnosti sprožili vprašanje izjemnih pokojnin, ki jih je dobivalo iz leta v leto več občanov za »posebne zasluge« pri razvoju našega samoupravnega sistema in dela v njem. Pomisleki o moralnosti tovrstnih pokojnin v sedanjih težkih časih silijo k razmišljanju o pokojninah najzaslužnejšim, večinoma vodilnim političnim delavcem, ki so tudi najodgovornejši za sedanje razmere. Mi ne bi bili mi, če tudi tega zakona ne bi znali razlagati na dva načina in s tem tudi deliti tega, česar si kdo z delom ni zaslužil. Zato predlagajo, da bi zakon o izjemnih pokojninah na novo pregledali in spremenili.«

Na osnovi teh polemik v našem dnevnem tisku sem prišel do spoznanja, da bi tudi v Sloveniji morali nekaj spregovoriti ter izraziti mnenje baze o teh problemih, saj imamo v Sloveniji čez tisoč izjemnih pokojnin.

Stane Torkar

Čiščenje odlite ponovce za Jeklarno 2 (foto: I. Kučina)

Pomembna vloga sindikata pri reševanju gospodarskih težav

V sredo, 12. novembra, so se zbrali predsedniki izvršnih odborov osnovnih organizacij in konferenc ter člani občinskega sveta zveze sindikatov Slovenije — Jesenice na skupnem posvetu v prostorih republiškega centra za obrambo usposabljanje v Poljčah. Posvet je bil namenjen spodbujanju dela osnovnih organizacij in konferenc ter njihovega povezovanja z občinskimi svetovi.

Oceno uresničevanja stališč in usmeritev ZSS in odzivnosti osnovnih organizacij je podal predsednik občinskega sveta ZSS Jesenice Marjan Drolc. Osnovne organizacije občinske zveze sindikatov so sprožile v organizacijah združenega dela razprave o rezultatih gospodarjenja v svojih temeljnih sredinah. Sodeč po zapisnikih so bila sindikalna prizadevanja v prvem polletju usmerjena bolj v prilagajanje intervencij in ukrepov, premalo pa je bilo predlogov za reševanje problemov in preseganje lastnih slabosti. Edino konferenca Železarne je koreniteje poslegla v razpravo s konkretnimi predlogi za izboljšanje rezultatov gospodarjenja. Jasno pa je, da ni dovolj samo zavzeti določeno stališče, ampak se moramo aktivno zavzemati za njegovo uresničitev. V vseh temeljnih sredinah bo treba sprejeti ukrepe za povečanje proizvodnje in izvoza, produktivnosti dela ipd. Prizadevanja sindikalnih organizacij se morajo usmeriti v mobilizacijo vseh članov za uresničevanje zastavljenih ciljev.

Pri pregledu dosedanjih aktivnosti sindikata so ugotovili, da je odzivnost osnovnih organizacij slaba. V prihodnje bo treba nujno doseči boljše povezovanje občinskega sveta in osnovnih organizacij ter okrepiti medsebojno obveščanje.

Marjan Žitnik, družbeni pravobranilec samoupravljanja občine Jesenice, je predstavil problematiko uresničevanja socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in utrjevanja samoupravnega položaja delavca kot nosilca odločitve o družbeni reprodukciji. Vloga subjektivnih sil v naši družbi, predvsem zveze komunistov in zveze sindikatov, se je v zadnjem času vidno zmanjšala. Močno so se razrasle nesamoupravne aktivnosti, ki so pogojevale več upravljalnega odločanja. Mnogi problemi so se reševali mimo ustavnih in samoupravnih dokumentov. Kadar so zatajili delavci in njihovi organi, so morali njihove funkcije prevzeti drugi (poslovodni organi, občinski sveti, SDK idr.).

Skupščine delegatov so se pri svojem delovanju srečevale s številnimi problemi: pogosto so bile nesklapne, dnevni fedi so bili preobširni, delegati so s svojimi pripombami in predlogi premalo posegli v razprave, kar je omogočalo, da so se uveljavljali posamezni interesi, povezovanje s strokovnimi in širšimi družbenopolitičnimi organi je bilo slabo.

Najpogostejše kršitve samoupravnih postopkov so bile neusklajenost s samoupravnimi splošnimi in drugimi akti, nedorečenost določil pravilnikov in drugih aktov v posameznih organizacijah, neizvajanje določil samoupravnih aktov v zvezi z odgovornostjo individualnih poslovodnih organov, sindikatov in samoupravne delavske kontrole, zavestno zanašanje samoupravnih postopkov v primerih kršenja delovne discipline in ugotavljanja kazenskega ter materialne odgovornosti posameznikov, neizvajanje ustreznih pravnih postopkov in prilagajanje sklepov interesom vodilnih. Te kršitve se najpogostejše pojavljajo v organizacijah, katerih delo sloni na nizki kvalifikaciji

ski strukturi. Znotraj organizacij se pojavljajo spori na vseh področjih: od sklenitve delovnega razmerja do upokojitve, delitve osebnih dohodkov ipd. V širši družbenopolitični skupnosti se ta problematika kaže v nezadovoljivem planiranju, neracionalni porabi družbenih sredstev, ustvarjanju monopolnega položaja, nedovoljenem uveljavljanju kreditnih odnosov, odtujevanju družbenih sredstev in zanemarjanju družbenih obveznosti.

Najbolj zaskrbljujoči pojavi, do katerih je v naši družbi prihajalo v preteklem obdobju, so ukrepi družbenega varstva, izsiljeni sestanki, prekinitve dela ter spremembe v samoupravnih organiziranosti. Ukrepi družbenega varstva naj bi se izvajali samo v primerih, ko s predhodnimi samoupravnimi in političnimi aktivnostmi ni mogoče rešiti konfliktnih situacij. Pogosto se dogaja, da ti ukrepi niso dovolj pripravljeni in zato ne dajo pravih rezultatov.

Do izsiljenih sestankov, prekinitve dela prihaja večinoma zaradi nezadovoljivega izvajanja samoupravljanja v posameznih sredinah, ko večina delavcev ni zadovoljna s sprejetimi rešitvami problemov. Pri tem pa se zastavlja vprašanje, kako lahko sploh pride do tega, saj so delavci tisti, ki odločajo o pogojih in rezultatih svojega dela. Očitno je, da imajo določene vodilne strukture v organizacijah združenega dela tako moč in vpliv, da dosežejo sprejetje nekaterih odločitev brez soglasja večine delavcev. Odpraviti bomo morali dvojna merila odgovornosti za delavce v proizvodnji na eni in vodilne delavce na drugi strani. Če je poklican na odgovornost delavec, ki napravi škodo na stroju, potem mora za svoje ravnanje odgovarjati tudi vodilni delavec, ki ne posreduje bazi informacij, pomembnih za odločanje.

V zadnjem času so potale »moderne« spremembe samoupravne organiziranosti v nekaterih sredinah. To pa večkrat predstavlja reševanje problemov z manj truda, saj se isti rezultati lažje dosežejo preko strokovnih in poslovodnih struktur kot pa po samoupravnih poti. Z ocenjevanjem notranjih razmer bo treba ugotoviti, kje in na kakšen način bo mogoče odpraviti organizacijske slabosti in se odločiti za reorganizacijo le tam, kjer je ta zares upravičena in bo dosegla dolgoročne pozitivne učinke.

O mobilizaciji vsega članstva osnovnih organizacij in organov sindikata za učinkovitejšo spreminjanje družbenoekonomskih razmer, utrjevanje ter razvoj socialističnega samoupravljanja in krepitev vloge sindikata je spregovoril sekretar republiškega sveta ZSS Franc Hribar. Poudaril je, da v vsakodnevnem delovanju sindikata premalo upoštevamo zaostrene ekonomske in politične razmere, kakršne vladajo v Jugoslaviji. S podobnimi težavami smo se ubadali že leta 1965 ob gospodarski reformi, torej niso nič novega, vendar se takrat niso tako očitno odražale na osebnih dohodkih delavcev. Po splošnih ocenah sicer živi danes povprečen delavec bolje kot nekoč, toda govorimo o povprečju. Ne smemo pa prezreti, da živi precejšen del prebivalstva na robu eksisten-

čnega minimuma, ker mu redno delo ne zagotavlja osnovne socialne varnosti. Najnižja dela in naloge bomo morali čimprej prevrednotiti tako, da bo posameznik s svojim dohodkom lahko zadovoljil vsaj tiste najnujnejše potrebe.

Rešitev za sedanje težave ni v centralizmu. Vseh problemov ne bomo mogli rešiti naenkrat in prav tako ne zgolj s prerazporejanjem dohodka. Družbenoekonomski položaja delavcev ne smemo krojiti z nenehnim administrativnim spreminjanjem pogojev gospodarstva. Ne moremo se strinjati s tezo, da je treba dati samoupravljanje »v zamrzovalnik«, ker bi s tem zamrzili tudi Ustavo, Zakon o družbenem delu in avnojska določila. Nasprotno, okrepiti moramo samoupravljanje in ga maksimalno razviti ter tako v okviru sistema rešiti sedanje težave. Da bi uresničili letošnje plane, bo potrebno zagotoviti večjo samostojnost organizacij združenega dela, da bodo lahko izvedle ustrezne ukrepe za izboljšanje pogojev gospodarjenja. S tem v zvezi pa moramo končno že začeti ločevati delo od nedela in delovne organizacije, ki poslujejo z izgubo zaradi objektivnih tržnih pogojev, od tistih izgubašev, ki so sami krivi za svoje težave. Temeljito bomo morali spremeniti naš odnos do dela, v večji meri uveljaviti načelo delitve po delu in ustrezneje, nagrajevati proizvodno, ustvarjalno in inventivno delo. Vse temeljne oziroma delovne organizacije bodo morale natančno določiti svoje planske cilje, pa tudi pristojnosti in odgovornosti za njihovo izvajanje.

Zaradi težav v gospodarstvu imamo vedno manj sredstev za družbene dejavnosti. Zato se bomo morali začeti pogovarjati o tem, katere skupne in splošne potrebe so nujnejše in moramo za njihovo zadovoljevanje nameniti več sredstev in katerih dejavnosti ne bomo več finančno podpirali v sedanjem obsegu. Rast skupne in splošne porabe bo treba uskladiti z realnimi možnostmi.

Delovanje sindikata bo v prihodnje potekalo na petih osnovnih frontah; prizadevali si bodo za ekonomsko stabilizacijo gospodarstva, za idejnopolično usposabljanje svojih članov in izboljšanje njihovih kvalifikacijske strukture, skušali zagotoviti pravičnejšo socialno politiko, povečati učinkovitost družbene samostojnosti ter izboljšati organiziranost in delovanje sindikalnih organizacij. Pomembno vlogo bodo imeli sindikati tudi pri reševanju konfliktnih situacij in preprečevanju prekinitev dela. Probleme bo treba reševati znotraj delovnih organizacij in jih prepustiti sodišču združenega dela samo, če jih res ne bo mogoče rešiti po redni poti. Prekinitve dela se poslabšujejo družbenoekonomski položaj delavcev, zato bi morale osnovne sindikalne organizacije ukrepati, preden postane nezadovoljstvo delavcev tako veliko, da se odločijo za prekinitve dela. S krepitvijo sistema bomo morali zagotoviti, da bo mogo-

če zadovoljivo reševati nastale probleme v njegovih okvirih, ne pa z nenapovedanimi prekinitvami dela, ki predstavljajo kršitev zakona in pogojujejo zaostrene odnose med delavci še dolgo po takih konfliktnih situacijah.

Od uspešne dejavnosti sindikata na vseh ravneh je odvisno, kako hitro bomo uspeli preseči sedanje razmere. Zato bo treba aktivirati tudi tiste sindikalne skupine, ki sedaj obstajajo samo na papirju in doseči množičnost tako, da bomo delali z ljudmi. Delavce bo treba motivirati za aktivno delovanje v sindikatu.

Uresničevanje ciljev in usmeritev srednjeročnega družbenega plana jeseniške občine, je predstavil predsednik komiteja za gospodarstvo in družbeno planiranje pri Skupščini občine Jesenice Alojz Katnik in ocenil možnosti razvoja v letu 1987. Razvoj, ki smo ga načrtovali za naslednja štiri leta, je precej skromen, vključuje le nekaj večjih investicij, zanemarljivo pa posodabljanje tehnološke opreme, brez katerega v industriji ni mogoče pričakovati dobrih rezultatov.

Iz razprav o polletnih poročilih gospodarjenja je razvidno, da je zbor združenega dela na sejah skupščine občine premalo aktiven, saj delegati večinoma nimajo pripomb. Delovne organizacije se ne odzivajo na sklepe zborov skupščine. Tako je sklepe o izvajanju posebnih ukrepov za boljše gospodarjenje doslej uresničila samo Železarja, pa tudi anketnih listov za zbiranje podatkov o stanju v posameznih organizacijah združenega dela mnoge organizacije niso vrnile.

Velik problem predstavljajo tiste delovne organizacije, ki imajo sedež izven jeseniške občine in želijo ukiniti temeljne organizacije v občini ter jih spremeniti v delovne enote. V tem primeru bi njihov delež sredstev za družbene dejavnosti otekel v druge občine, kar bi še poslabšalo že sicer kritične razmere na tem področju.

Zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da mnoge delovne organizacije v naši občini niso zainteresirane za investiranje v infrastrukturo in druge objekte ob karavanskem predoru. Sofinanciranje objektov ponujajo številne organizacije iz vse Jugoslavije in celo nekatera tuja podjetja, ki pričakujejo, da se bodo vložena sredstva čez nekaj let bogato obrestovala. Zato bi morale tudi organizacije v naši občini ponovno pregledati svoje srednjeročne načrte in ugotoviti, ali obstajajo možnosti za združevanje sredstev z drugimi delovnimi organizacijami ter tako preprečiti preveliko odtokanje sredstev iz občine v prihodnje.

Ob otvoritvi predora v letu 1991 se bomo srečali s problemom zagotavljanja kadrov, saj bo njegovo nemoteno obratovanje terjalo 350 delavcev (carinikov, miličnikov in vzdrževalcev). Če ne bomo že sedaj pričeli izvajati ustreznih kadrovske politike (štipeadije), se bodo delovne organi-

zacije v občini v naslednjem srednjeročnem obdobju znašle pred veliko težavo, kako obdržati strokovnjake, v katere so vložila svoja sredstva. Samo z višjim osebnim dohodkom verjetno ne bo mogoče zadržati delavcev, saj migracijo kadrov pogosto je še številni drugi faktorji (medčloveški odnosi, osebno zadovoljstvo pri delu, možnost rešitve stanovanjskih problemov ipd.).

Analiza rezultatov gospodarjenja v prvih devetih mesecih letošnjega leta je pokazala, da se fizični obseg proizvodnje in rentabilnost poslovanja organizacij združenega dela zmanjšujeta, čeprav se je ekonomičnost izboljšala. Na račun osebnih dohodkov se zmanjšuje akumulacija, o čemer priča tudi višina povprečnega osebnega dohodka v občini, ki je nad gorenjskim in celo nad republiškim povprečjem. Zaposlovanje ne sledi resoluciji in se v negospodarskih dejavnostih povečuje.

V zadnjem četrtletju bomo skušali nadoknaditi primanjkljaj iz prvih treh kvartalov. Zato smo tudi sprejeli vrsto izrednih ukrepov za organizacije, ki zaostajajo za planom. Naš glavni cilj do konca leta je torej doseči planirano in si tako zagotoviti boljše podlago za razvoj v letu 1987.

Ob koncu posveta je sekretar občinskega sveta ZSS Jure Klančnik seznanil udeležence še z aktualnimi nalagami osnovnih sindikalnih organizacij. Na rednih letnih članskih sestankih morajo vse osnovne organizacije izdelati poročilo o finančnem poslovanju v letošnjem letu, v katerem naj imenujejo tiste svoje člane, ki so bili posebno prizadevni pri uresničevanju skupnih ciljev in akcij. Preseči bo treba avtomatizem sprejemanja novih delavcev v sindikalne vrste. Predsedniki morajo seznaniti delavce z ugodnostmi in obveznostmi, ki jih zahteva članstvo v zvezi sindikatov in jih povabiti, da se vključijo v osnovno sindikalno organizacijo. Zaradi boljše obveščenosti se morajo osnovne organizacije sestajati vsaj enkrat mesečno in obravnavati tekočo problematiko ter informacije, ki jih posreduje občinski svet.

Tanja Kastelic

Obvestilo

1. januarja 1987 bodo v mestnem prometu ter za Javorniške in Jeseniške rovtve zamenjane vozovnice, za katere bodo potrebne nove slike.

Da bi zagotovili nemoteno delo ter pravočasno razdelitev vozovnic, prosimo, da vsak upravičenec do prevoza v mestnem prometu prinese svojo sliko do 21. novembra svojim tajnicam oziroma administratorkam personalne evidence.

Oddelek za družbeni

Prekinitve dela

V Kovinarju je zavrelo

Naslov poročila o prekinitvi dela v jeseniškem Kovinarju, bi se lahko glasil tudi nekoliko drugače: V KOVINARJU SE VEDNO VRE. Že trikrat so namreč delavci ene izmed treh temeljnih organizacij — Komunalne službe — prekinili delo, v ponedeljek, 17. novembra, pa se je to zgodilo že četrty. Razlog je bil: ukinitev regresa za prehrano in stanovanje tistih delavcev, ki stanujejo v samskem domu. Kot se je pozneje izkazalo, je bil to povod za povsem druge, lahko rečemo bolj problematične in globlje zadeve, ki se že dolgo vlečejo.

V nekaj besedah bi to izgledalo takole: nenehne obljube, da bodo imeli delavci, ki opravljajo morda najbolj umazano delo, boljše osebne dohodke, da se bo zmanjšalo delo z metlo in lopato, saj bi s sodobno mehanizacijo veliko hitreje in bolj učinkovito delali, neusklajenost OD z enakimi ali podobnimi deli in opravili v drugih dveh temeljnih organizacijah in ne nazadnje tudi, kaj je z reorganizacijo. V nekajurni razpravi na sestanku, ki so se ga udeležili tudi predstavniki izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice s predsednikom na čelu, predsednik občinskega sveta zveze sindikatov ter družbeni pravobranilec samoupravljanja, smo slišali podatke, ob katerih se je treba resno zamisliti. Delavci, ki opravljajo umazano delo ne glede na dež, sneg, na temperaturo minus deset stopinj, ali še več, da o nočnem delu sploh ne izgubljamo besed, je imel do pred dvema mesecema nekaj več kot 50.000 dinarjev, sedaj po povišanju, pa okrog 65.000 dinarjev osebne dohodka. Voznik kamiona, ki odvažata smeti, je imel 81.000 dinarjev osebne dohodka, po povišanju pa nekaj več kot 90.000 dinarjev.

Ob tem ne moremo mimo nekaterih pomembnih dejstev. Najprej, nadrejeni, od vodje temeljne organizacije navzdol, hvalijo delo svojih delavcev. Čeprav delajo v izredno težavnih pogojih, so vedno pripravljeni poprijeti za delo. Ni nedelavnosti, izmikanj ali česa podobnega. Stranka, delavci se zavedajo svojega poslanstva in trdo služijo svoj kruh. Da je to res, potrjujejo tudi dogodki. Po sestanku so delavci mirno, brez negotovanja odšli na delo in izgubljeni čas (sestane je trajal skoraj tri ure) nadomestili.

Razprava je še enkrat pokazala na slabo stanje in naš odnos do komunalne službe. Gre za status, ki si ga niso naši v preteklem obdobju izboljšali. Lažje opravljajo svoje delo, trošijo denar, pridobljen s povsem drugo dejavnostjo — z vzdrževanjem cest. Ugotovitev, ki zares ni v čast marsikomu. Problem je vsekakor zapleten, saj so v svojih razmišljanjih to potrdili tudi predstavniki izvršnega sveta in občinskega sveta zveze sindikatov ter družbeni pravobranilec samoupravljanja. Vse je namreč vezano na dohodek. Samo s povečanjem dohodka je mogoče dvigni-

ti osebne dohodke, tragedija pa je v tem, ker cene komunalnih storitev še zdaj ne dosegajo normalnih, kaj šele ekonomske cene.

Postavljeno je bilo vprašanje, kaj bi bilo, če bi na Jesenicah prenehali za nekaj dni odvažati smeti? Vsi so seveda ugotovili, da bi nastale precejšnje nevšečnosti, saj je to dejavnost, ki je izrednega pomena. Saj res, veliko govorimo o komunalni dejavnosti, da je posebnega družbenega pomena, vendar je to le na papirju in v govorjenju, ustreznega mesta pa ljudje, ki to delo opravljajo, očitno nimajo.

Pomembno je bilo tudi vprašanje, kaj je začetno reorganizacijo Kovinarja? Nekajkrat je bila ta pobuda na sejah izvršnega sveta SOB Jesenice, vendar bomo morali na bolj konkretizirano odločitev očitno še počakati.

Zaradi dejstev, ki niso nič kaj prijetna, je izvršni svet prevzel pobudo, da bo v najkrajšem času poiskal sodelovanje z drugimi pomembnimi dejavniki v občini pravo pot za rešitev te problematike, ki ni niti tako nova. Vse skupaj je pomembno tudi zaradi tega, ker se bliža zima in nevšečnosti s snegom. Nezadovoljstvo delavcev, ki so resnično preslabo vrednoteni za svoje delo, bi lahko imelo neprijetne posledice, ki si jih nihče ne želi.

D.

Jesenice (foto: I. Kučma)

ŠKRLATNO NEBO

(odlomek iz romana)

»Daj sedemnajst.«

Jure mi je pomolil ključ. Z vso silo sem se uprl. Vijak je nazadnje popustil. Bil je že precej zarjavel. Odvil sem še tri. Prah mi je zlezal za vrat. Pred očmi sem videl le kopalnico.

»Jure, prinesi no tisto žico!«

Fant se je hitro obrnil. V nekaj mesecih se je že veliko naučil. »Dobro mehanik bo,« sem pomislil. Bilo mu je še sedemnajst let. Nikoli ni zamujal na delo. Pridnost in iznajdljivost sta se že obrestovali. Znal je že zamenjati zavorne obloge, ležaje, vzmeti, naravnati vžig, priklopiti grelec za steklo, avtomat za stop luči... Znanje je pobiral z veliko žlico.

S prstom sem mu pokazal: »Pritrdi ta dva z obeh strani! Ko boš montiral, še preizkusi!« Pokazal sem mu na ročno zavoro.

»Brez skrbi, Marko,« je bil samozavesten, »že vem, prišlo bo na prve tri zobe!«

Vse me je bolelo: vrat, hrbtenica, križ, ko sem se vzravnal. Miha je peljal svojo ženo v bolnico. Vnetje srednjega ušesa. Baje je vso noč tulila od bolečine. Z Juretom in Blažem smo usposobili pet karjol: tri stoenske in dve katri.

Ob petih sem sklenil, da pošljem fanta domov. Danes sta se pošteno nazarala. Med seboj sta tekmovala. Pa ne zaradi nagrade, ki jima jo je Miha dal ob koncu dneva ali tedna. Preprosto sta hotela vedeti vse o avtu.

V zastekleni kabini je zazvonil telefon.

»Je Miha?« me je prešinilo. »Goto-vo je z njegovo ženo vse v redu.«

Vzdignil sem slušalko.

»Je tam avtomehanik Miha K.?« Iz slušalke je prihajal ženski glas in sploh mi ni bil zopr. Včasih so katere tako vreščale, da si jih komaj razumel: avto ne gre, pridite takoj, denar ni vprašanje... »

»Miha K. ni, če bi njega radi. Za kaj pa gre?«

»Avto ne vžge,« je nadaljeval prijeten ženski glas, »zdaj bodo pa prazniki in ga ne morem spraviti iz garaže...«

Po glasu sodeč sem ugotovil, da gre za mlajšo žensko osebo. Vznemiril sem se. »Bi lahko prišli še danes?«

»Jutri popoldne, gospa,« sem utrujeno odgovoril, »danes že končujemo, kar naslov povejte!« Prav nič več se mi ni dalo letati naokrog. Prazniki so se začeli šele čez dva dni.

»Prav. Moj naslov je...«

Zapisal sem si naslov.

»Ob pol enajstih?« sem še vprašal. »V redu, ob pol enajstih,« je mehko odgovorila ženska.

Še enkrat sem pogledal naslov v beležki. Nič mi ni povedal. Iz predala sem vzel debelo knjigo, v katero je Miha vpisoval ure in porabljen material. Ko ni bilo njega, sem to počel jaz. Vpisal sem današnja popravila in za Jureta ter Blaža pripisal opombo pod »nagrade«.

»Fanta, dovolj bo za danes.«

Jure in Blaž sta pokukala izpod avtomobilov.

»Šef, še pet minut pa bo vse končano!«

»V redu.« Šel sem k umivalniku in si nasul praška.

Zunaj je bila že tema. Novembrski dan se je že prevesil v mrzlo noč. Ko sem že zaklenil vrata za seboj, se je od nekod vzel Mihov BMW. Iz avtomobila je energično poskočil čokat mož.

»Za rep si me ujel,« sem dahnil, »je z Bojano bolje?«

»Kakšen teden bo ostala v špitalu. Pošteno ji je že teklo iz ušes.«

Obrnil se je proti Juretu in Blažu, ki sta stala kot okamenela pred našim šefom. »Kaj pa ta dva, še tu?« Pogledal je proti meni, kot bi bil jaz za vse kriv.

»Pridna, kot ponavadi,« sem ju pohvalil, »pet smo jih popravili!« »Krasno fantje,« je bil Miha zdaj že dobre volje, »saj veste, pred prazniki je zmeraj dren. Vsak hoče nekam ven!«

V teh sedmih letih, odkar sem pri Mihi, sem to prekleto dobro vedel, zato je Miha včasih tudi kakšen dan po praznikih podaljšal, da smo se do dobra odpočili.

Blaž, ki je bil nekoliko starejši od Jureta, je zdaj vzdrgel.

»Mrr, Jure, a greva? Lahko noč mojster, lahko noč, Marko.«

»ko noč, fant,« sva odzdravila, Blaž in Jure pa sta se skobaca v svo-

jega fička in že sta izginila za vogalom.

Miha mi je pokimal: »Greš k meni na pivo?«

»Zakaj pa ne.« Ni mi bilo treba dvakrat reči.

Iz kopalnice sem prišel kot prerojen. Miha je na mizo že postavil velik krožnik z domačo salamo in sirom. Iz hladilnika je vzel še pivo.

»Prigrizi, Marko, gotovo si lačen kot volk.«

»Kot dva volka.«

Nekaj časa sva molče jedla.

»Kaj pa Borut?«

Vprašal sem po njegovem starejšem sinu.

»Nisem ga videl že lep čas.«

»Hja, na tekmovalnih,« malce si je popravil brke, »v šport se je vrnil. Za praznik gre spet nekam dirkat.« Potem je počasi kot bi se še nečesa spomnil, dejal: »Če se ne motim v Crikvenico.«

»Lani je bil sedmi,« sem ga dopolnil.

»Ja, huda konkurenca. Sedmi v Evropi je nekaj pomeni.«

»Speedway je hudičevo nevaren šport.«

»Kaj pa hočeš! Bolj sem mu brnil, bolj ga je vlekel. Potem sem mu zaželel samo še veliko sreče. Denarja je pa šlo za tiste motorje...«

Miha se je nekam hudo zamislil. Verjetno bi dal vse na svetu, da bi videl Boruta v delavnici.

Drugo jutro je prišel okrog pol enajstih Miha k meni z beležko v roki: »Tu imaš nekaj zapisano.«

Postalo mi je vroče.

»Skoraj bi pozabil, ja, včeraj mi je telefonirala.« Bilo mi je nerodno pred Mihom, ki se je nenadoma skrivnostno nasmehnil.

»Stranki moraš vedno ustreči.«

Brez besed sem vzel škatlo z orodjem, jo vrgel v avto in se odpeljal.

Za ulico sem vedel, iskal sem le hišno številko.

»Tristo pet,« sem ponavljal v sebi.

»Tristo dva, tristo štiri... ja na oni strani... aha, sto pet.«

»Hm, saj to je hiša na samem. Na koncu mesta.«

Zapeljal sem na dvorišče pred garažo in pohitel k vhodnim vratom. V tem delu mesta še nisem bil. Nove hiše, novo naselje.

Pred vrati sem obstal kot vkopan. Nad zvoncec na črni tablici je z rumenimi črkami pisalo dr. Ana Z. Sem se zmotil? Še enkrat sem pogledal naslov. Priimek in hišna številka sta se ujela. Pozvonil sem.

Čez nekaj trenutkov je v vratih nekaj zaškrtalo. Na pragu se je pojavilo dekle v jeansu. Imeti jih je moralo okrog petindvajset. Plašno me je pogledalo, saj sem pravi hrust, ki bi jo mogel nositi na rami.

Za trenutek so me zmedle njene rjave oči, ki so gledale blago kot Mariji z oltarja. Moje oči so za hip v zadregi zdrsele na njene rame, se odbile od živordečega puloverja in pristale nekje na njenem licu, v njenih lep valovitih kostanjevih laseh.

V grlu sem imel cmok, s težavo sem požiral slino, v glavi mi je zavrelo — to se mi je zadnjikrat zgodilo v petem razredu osnovne šole.

»Mehanika ste klicali,« sem izdaval.

Tudi ona ni bila povsem ravnodušna. Z glavo je potresla kot mlada srna. »Z mamico že tri dni iščeva mehanika. Vsi so tako zasedeni.«

»Včeraj ste vi klicali,« se mi je posvetilo, »kajne?«

»Ja,« je odgovorila skromno.

»Bi šla kar pogledat, zakaj ne vžge!«

»Prosim,« je rekla kar se da vljudno.

Nadaljevanje

Petrova Angela se je na prigovarjanje partizanov prejšnji dan umaknila. Rozi pa je bilo kar prav, da je mož odšel. Ob njem je imela preveč slabo vest. Kadarkoli ga je videla, kako tuhta, kako je v skrbeh, ji je bilo nerodno. Ni bila rada sama z otroki, vendar se ji je zdelo bolj znošno, da ni bil več doma.

Martina je kljub nemiru v vasi še vedno kakor omotična in brez volje čakala, kdaj bo potrkalo tudi pri njej.

Nemci, ki so naglo opravili svoje delo in odpeljali dva kamiona mož, žena in otrok, so jo tudi zdaj pustili pri miru.

Kaj nisem vredna niti toliko, da bi se me spomnili gestapovci! se je čutila skoraj ponižana. Mar ni tudi ona sodila med tiste, ki so se morali priključiti partizanom, ali pa, da bi jo zgrabili policisti?

Čutila se je nekako prevarano. Begalo jo je, ker ni vedela, ali jo cenijo ali jo imajo za ničvrednico.

Z grozo je potem spoznala, da bo ta njena čudna svoboda spet bodla v oči vso okolico. Partizani so vendar vedeli, kako vneto je sodelovala z njimi. Zato je tudi prišel Golob. Saj ji je dal roko. Aleševa aretacija in zdaj smrt je ne bi smela tako potreti. In Filip se manj.

Dotlej je vojna pregneta ljudi že tako, da so tudi manj pripravljeni bili vajeni smrti!

Ne zato, ker ljudje niso bili več občutljivi, temveč zaradi hudih bolečin in solze so se posušile, še preden so privrele na dan.

To je bil vendar Alešev glas, se je zgrozila, ko se je skušala iztrgati očitkom, ki so se oglašali tako močno, da se je vanjo zajedla prav vsaka posameznost.

Na dnu zavesti je neprenehoma kluvalo:

— Če je Filip izdajal, bo tudi zdaj! Spregovoril bo tudi o tebi!

Oglašal se je strah.

Vendar je bilo to v njej še vse prešibko, da bi storila, kar je hotela že davno.

In še nekaj jo je vznemirjalo:

Nemci so prišli po ljudi kmalu po Filipovi aretaciji. Odpeljali so same partizanske ljudi. Kako se je moglo tako hitro zgoditi? Je pa morda le še kdo, ki pomaga Filipu?

Martino je tako uganjanje zbegalo še bolj. Filip ni mogel več poročati gestapu. Nje nihče ničesar ne vpraša. O kakem tretjem ni ni nič znanega. Kako to, da zdaj nikomur več ni potrebna?

IVAN JAN

91

MRTVI NE LAŽEJO

povest

14

Aleš mrtev!

Peter mrtev!

In še toliko drugih...

Partizani so pomagali prizadetim in ogroženim ljudem v dolini, da so se umaknili. Ali k njim ali kam drugam.

Jesenovi fantje so se pod vtisom komaj ubitih talcev lotili zaslisevanja. Od umazanca bodo skušali zvedeti čimveč.

Jesen je strmo gledal Filipa, ki je ugal, če partizani res vedo vse, kar je počel? Saj to ni bilo mogoče. A kako so ga potem sploh prijeli? Ni jih imel preveč za bistré, zato bo tajil in jim do zadnjega tvežil. Vendar se je bal. Skrbel ga je tudi denar, ki ga je toliko vzel s seboj. Hotel je plačati mizarju.

Vsi so zrlí vanj in ga ubijali s pogledi. Jesen je zahteval:

— Po vrsti! Kaj si delal v zaporih?

Od nekod se je tedaj prikazal še Gorski. Filipu je zdaj odleglo. Kmalu bi se izdal. A Gorski je bled in zaskrbljen sedel na štor. Vsi so bili ob Filipu vznemirjeni in napeti.

— Saj pravim, da sem bil zaprt samo lani, ko so nas spustili. To je znano! Navzočnost Gorskega mu je počasi vračala zaupanje.

— Ne to. Govori o zadnjem obisku, ko si bil obvezan in si govoril s Petrom!

Ob tako natančni obveščenosti je spremenil barvo in se rahlo stresel. Nič ni mogel, da si je že med potjo dopovedoval, kako se mora krotiti, lagati in biti pripravljen na različna vprašanja. Nazadnje se mu je posrečilo, da se je spet zbral, a že nekoliko prepozno. Zatrmoglavil je:

— Če je o meni kdo kaj takega rekel, si je izmislil!

Jesen je namignil stražarju in dodal:

— Ne bomo govorili v prazno. To boš lahko še enkrat ponovil!

Izza drevja se je počasi približevala potrta Petrova žena. Hodila je kakor živa obsodba.

Vsi so tiho spremljali vsak njen korak. Filipa pa je v grlu stisnilo, kot bi ga nekaj hotelo zadušiti. Tudi premakniti se ni mogel.

Ustavila se je pred njim. Tedaj se ji je iztrgal divji krik, v katerem je bilo zajeto vse njeno trpljenje. Nič ni spregovorila, le močno je še enkrat zajela zrak in nato pljunila v prepadeni Filipov obraz. Potem je sedla in si zakrila obraz z rokami, naslonjenimi na kolena. Filip je še vedno molčal. Angela ga je zmedla. Zmanjkalo mu je časa in zbranoosti.

Ob pogledu na Angelo tudi Jesen ni mogel takoj spregovoriti, potem pa se je zbral in ponovil vprašanje:

— Si vedel za njen obisk, še preden si obvezan in krvav govoril s Petrom? Si ga nagovarjal k popuščanju?

V Filipu se je vse zamajalo. V kleščah obveščevalcev in prestrašen od nenadnega suma, da se ga hoče Werner znebiti, ni mogel nikamor več. Če je tako, kaj, kaj?

Glava mu je zlezla med ramena. Premalo se je pripravil na kaj podobnega. In ravno zdaj, tik po Aleševi in Petrovi smrti! Zbal se je jeznih in prizadetih obrazov. Nenadoma se je ostro zravnal in nepričakovano močno zavpil.

Izbrana pesem

Literarna sekcija jeseniške Svobode mi je zaupala nalogo, naj napišem nekaj uvodnih stavkov k tej novi rubriki. Uredništvo Železjarja se strinja z našim predlogom, da bo odslej izšla v vsaki številki po ena izbrana pesem.

Tu načelno ne bi predstavljali lastnih literarnih izdelkov, pač pa bo vsakdo med nami izbral po eno pesem, ki mu je posebno pri srcu. Nekateri med nami so menili, da naj pri tem ne bi postavljali omejitev, sam pa vztrajam pri predlogu, da naj bi v tej tekoči antologiji objavljali predvsem pesmi novejših slovenskih avtorjev.

Bralci se gotovo spominjajo podobne rubrike v Književnih listih — četrtkovi prilogi Dela. Urejal jo je Janez Menart. Prepričani smo, da je tudi naša zamisel po svoje zanimiva. Tukaj torej ne gre za prikaz okusa določenega poznavalca; sčasoma naj bi, če bo šlo vse po sreči, dobili delen odgo-

vor na vprašanje, kaj poezija pomeni današnjemu bralcu. Kakšno poezijo cenijo tisti, ki jim je dejansko kaj do poezije? Odgovor bi se mogoče dalo razbrati v tem, kakšne pesmi bomo izbirali.

Naj se za hipec vrnem k dilemi o omejitvah. Če bi izbirali med pesmimi vseh narodov in vseh časov, bi se po mojem izpostavili nevarnosti, da bi bralcem ponudili nekakšno kopijo osnovnošolske čitanke. Če bodo kolegi moji želji nakljub predlagali bisere iz svetovne zakladnice, naj bo po njihovem: vendar naj bodo pri izboru dovolj izvirni. Najprej imajo pravico do predlogov sedanjih in bodoči člani naše sekcije, kasneje pa lahko krog »anketirancev« — saj gre tu dejansko za nekakšno anketo — poljubno razširimo. Vsakdo lahko izbrani pesmi doda kratek komentar.

Marko Hudnik

Valentin CUNDRIČ

Kažipot v tišino

Ta deček se vrača in zaklepa hišo za hišo. Pravi, naj uresniči se ljudsko reklo, da, kjer sin ni sit in srečen, naj rod izumre, imetje pa naj prekrije lišaj. Zabija vhode na senike in hleve, kjer spijo ograbki otrok, kot da so kobilji ali goveji mladiči in ne ljudje. In bo postopal od korita do korita do polnoči, z njimi, ki niso prišli bo obujal spomine na kugo in na Turke in postavljaj straže ob vseh dohodih v vas. S pestjo bo zapretel gospodi grimšcarski, ki drvi z gonjači, z rogovi, z volkovi čez njive in hrib.

Ko bo predihal

Običaj za običajem, kolede, kolone, poroke in smrti, bolj sam, ker le on se vrača, se bo vaščanom sanjalo od vsega hudega in prestanega, od primščin do posmrtnin, kot da gospoda spet ropa hlev in v hiši valpet prazni skrinjo za skrinjo.

Objavljeno v Dialogih 1985
in v Izboru pesmi Valentina Cundriča

Izbral M.H.

NOVICE IZ RADOVLJSKE OBČINE

● **Izvršni svet OS Radovljica** je na 19. seji 11. novembra obravnaval osnutek odloka o izvajanju politike na področju splošne porabe na ravni občine v SR Sloveniji za leto 1987, osnutek odloka o organizaciji in delovanju sistema za opazovanje in obveščanje. Ponovno je obravnaval organizacijo in sistematizacijo sekretariata skupščine in izvršnega sveta občine Radovljica.

● **Predsedstvo OK SZDL Radovljica** je 40. sejo prejšnji teden namenilo v vlogi enotne delegacije za družbenopolitični zbor občinske skupščine obravnavi gradiva za 5. sejo tega zbora in sprejelo več stališč, ki so jih posredovali delegati občinskih DPO.

● **Občinski komite ZKS** je pozitivno ocenil nedavne posvete sekretarjev osnovnih organizacij ZK, zlasti uspešni so bili posveti v Lescah in Radovljici, kjer so bili tudi najbolj samokritični. Posebno poudarjena je bila povsod potreba po kadrovski obnovi ZK in novih sočnejših oblikah dela komiteja in osnovnih organizacij ZK.

● Na novembrskem sestanku vseh šestih KS lipniške doline v Lipnici, kar je že stalna oblika posvetovanja KS na desni obali Save, so spregovorili o najbolj perečih vprašanjih, ki pestijo tamkajšnje prebivalce. Gre za nujno popravilo in obnovo cest, mostov, za boljše oskrbo z vodo, za trgovino ter za obnovo osnovne šole v Lipnici.

● Po rokovniku OK SZDL Radovljica bodo v vseh 20 krajevnih konferencah SZDL v občini opravili letne programske seje, v decembru bo sklicana občinska programska seja, v januarju pa predvidoma programska seja RK SZDL Slovenije. V zvezi s tem je predsedstvo OK SZDL Radovljica na zadnji seji sprejelo izhodišča za vsebino in usmeritve, ki jih bodo sprejeli v krajevnih organizacijah.

● Svet za zdravstvo in socialno varstvo pri OK SZDL Radovljica je pod predsedstvom Justina Zorka na seji 7. novembra razpravljalo o poslovnem poročilu in o problematiki doma starostnikov dr. Janka Benedika v Radovljici.

● Na seji sekretariata občinskega odbora ZZB NOV Radovljica so 12. novembra ocenili, da so letošnje žalne slovesnosti ob dnevu mrtvih potekale v vseh krajih ob množični udeležbi po ustaljenem načrtu. Spregovorili so tudi o aktualnih nalogah ZZB NOV ter določili dnevni red za sejo predsedstva ZZB NOV 19. novembra.

● Upravni odbor Partizanskega doma Vodiška planina na Jelovici je na seji 7. novembra ocenil finančno poslovanje doma v letu 1986 in ga tudi potrdil. Podrobno je ocenil obnovitvena dela v domu, ki so bila končana konec oktobra. Poslovanje je bilo kljub majhnemu obisku dobro. Tudi dela so opravljena po načrtu za prvo fazo. V pritličju so zaščitili stene proti vlagi, v drugem nadstropju so zgradili kopalnico ter preuredili celotno električno instalacijo.

● Koordinacijski odbor za usklajevanje skupne porabe v občini Radovljica pri SIS družbenih dejavnosti je konec oktobra med drugim sprejel na osnovi sklepa izvršnega sveta OS Radovljica sklep o prispevni stopnji 23,02 od bruto osebnih dohodkov skupaj za vse SIS. Ocenil je priliv razpoložljivih sredstev, ki se združujejo v občinski zdravstveni skupnosti, za pokrivanje programa solidarnosti v višini 25 milijonov din.

● V prvih devetih mesecih 1986 je bilo v devetih turističnih krajih zbrano 54.249.061 din turistične takse. Največ, blizu 39 milijonov, so zbrali na Bledu, sledi Bohinj z nekaj nad 8 milijonov din, Lesce z okoli 2,8 milijona din in Radovljica, kjer so zbrali poldrugi milijon din turistične takse.

● Na osrednji slovenski prireditvi 7. novembra v Žalcu je Turistična zveza Slovenije razglasila 27 najuspešnejših in najbolj urejenih krajev v okviru akcije »Izbiramo najbolj urejen kraj v Sloveniji«. V svoji skupini je bil najbolj Bled, pred Radenci in Rogaško Slatino, Portorožem in Postojno. Priznanje TZS je prevzel predsednik TD Bled Matjaž Završnik.

● Zavoljo kadrovskih in finančnih težav, s katerimi se mora že vseskozi otepati Zveza prijateljev mladine v radovljski občini, njeno delo nikakor ni moglo zaživeti. Predsedstvo OK SZDL Radovljica je sklicalo 13. novembra posvet s predsedniki skupščin vseh SIS družbenih dejavnosti. Spregovorili so o možnostih združevanja denarja za financiranje programa dejavnosti Zveze prijateljev mladine občine Radovljica in pozitivit njenega dela po interesnih področjih. Na posvetu so se domnili tudi o pripravah za ustanovitev in konstituantno sejo občinskega sveta zveze pionirjev.

● Gradbena dela na objektu v kampu Šobec, v katerem bodo novi prostori za recepcijo, upravno poslovne službe, skladišče športnih rekvizitov in ambulanta, zaradi izredno ugodnih vremenskih razmer napredujejo po načrtu. Investitor je Turistično društvo Lesce, ki bo poskrbelo tudi za ureditev novih parkirišč, križišča in magistralne ceste s pločniki. Zgradili so že štiri nova teniška igrišča in pomožno športno igrišče nasproti kampa. Dela naj bi bila dokončana do maja.

● Konec oktobra so delavci ljubljanskega Gradisa začeli v Ribnem pri Bledu graditi nov hotel B kategorije, ki ga investira KOMPAS. Naložba je ocenjena na milijardo 580 milijonov din. Pri gradnji razen Kompassa in Gradisa sodelujeta tudi Slo-

venijales in Emona. Če bodo dela potekala normalno, bo hotel z novimi 140 ležišči na voljo gostom že v maju 1987.

● Lani so v vseh štirih kampih, kolikor jih je v radovljski občini, imeli več gostov kot letošni poleti. Od maja do septembra, torej v času sezone v kampih, so našli 54.715 gostov, kar je 15,3 % manj kot lani. Tujcev je bilo 51.412 ali 14,8 % manj, domačih gostov pa je bilo le 3.303, kar je 23 % manj kot lani. Največji izpad so imeli v bohinjskem kampu, katerega so zaradi obnovitvenih del odprli šele sredi sezone. Njihov izpad je tudi v končnem seštevku odločilen za slabši letošnji obisk v kampih.

● V Elanu Begunje so v soboto, 8. novembra, povabili na vsakoletni ogled ljudi in strokovnjake. Pod vodstvom 20 inženirjev in tehnikov si je ogledalo proizvodne obrate smuči, telovadnega orodja, športnih čolnov in jadrlnih letal skoraj 1000 ljudi.

● Iz glasila Sukno Zapuže Informator št. 4 je razvidno, da so delavci te delovne organizacije dosegli precej boljše rezultate kot lani. V devetih mesecih so povečali proizvodnjo za 16 %, na tuje pa so izvozili kar za 532 tisoč dolarjev svojih izdelkov. V primerjavi z lanskim letom v tem obdobju so za 42 % zmanjšali tudi zaloge.

● V okviru znanstvenih raziskav skupine strokovnjakov Biotehniške fakultete ljubljanske univerze, ki jih vodi prof. dr. Ana Matičič, so v oktobru v radovljski in jeseniški občini s poskusi ugotavljali najboljše sorte koruznih hibridov. Poskuse so delali na Koritnem in na Brodu pri Bohinjski Bistrici.

● Elanovi predstavniki so v Švici podpisali pogodbo s firmo IMG, ki ima izključne pravice sponzorstva na smučarskem svetovnem prvenstvu, ki bo v Crans Montani. S tem dokumentom je potrjena pravica, da bodo Elanove smuči na prvenstvu imele status uradnih smuči. To je veliko priznanje, ki uvršča Elan med priznane največje in najboljše proizvajalce smuči na svetu.

● Strelska družina »Partizan Julek« iz Radovljice slavi letos 35 - letnico obstoja. Ob ustanovitvi je bilo v radovljski občini kar enajst, zdaj pa so le štiri društva. Radovljski strelci so lani dobili zaprto strelišče v obnovljenih prostorih osnovne šole A.T. Linhart, za kar ima največ zaslug predsednik družine Borislav Kukić in seveda tudi vodstvo šole, ki je strelcem ponudilo prostor.

● Igralci Košarkarskega kluba Radovljica, ki igrajo v II. slovenski ligi zahod, so jesenski del prvenstva sklenili v petih kolih s petimi zmagami. Bili so trikrat uspešni v gosteh in dvakrat na domačem igrišču. Skupaj s KK Lokainvest iz Škofje Loke si delijo prvo mesto na lestvici.

Kaj se bere, poslušaj ...

V sobotni priligi Dela 25. oktobra je intervju z gospodom Vilijem Brandtom, katerega naslov je: Osvoboditi človeka pri delu — ne od dela. Zagovor »lenobe za nekaj« se mi zdi bolj navdušenje nad post modernističnim fasadizmom, katerega glavna predstavnika sta Luka Novak (Teleks) in Jure Gantar (okrogla miza o slovenskem teatru), ki se pridružujejo večini izničevanjem slovenske kulturne scene Josipa Vidmarja, ki je sem ter tja (in še) z dobrohotno roko blagoslovil to in ono (sobotna priloga 8. novembra — Franjo Francič — zlatoptičnik).

O tem, da je delo še vedno na nek način (ne trdim, da je ta najprimernejši) spoštovano, ne bi govoril, pač pa nam knjiga Mijalka Todorovića Politična bit družbene krize in njegov intervju v Teleksu 31. julija govorita o tem, kakšne pozicije dobiva

drugi del parole: delu čast in oblast. Citiram (iz intervjuja v Teleksu): »Ves politični sistem je delo partije oziroma njenega vrha. Ona je tvorec sistema po svojem liku in podobi. Partija je hierarhična »demokratsko-centralistična« in ima idejni, politični in kadrovski monopol. Ustava iz leta 1974 je tudi vrnila ZK monopol, ki ga je imela nekoč, kar pomeni, da je partija znova postala vsemočna. Legitimacijo avtentičnega tolmača interesov delavskega razreda lahko še po Marxu ima samo in sam delavski razred. Treba je razlikovati »samo« in »sam«. Ko pravim samo, mislim na to, da ne more nobena partija »svojemu« razredu reči »To je vaš interes«, kajti vsak razred ima svoj interes. Tako razmišlja Mijalko Todorović, ki je bil dolga leta na visokih, odgovornih mestih.

Val 202 je imel dva torka zapored kontaktno rubriko, v kateri so enkrat govorili o podkupljivosti, drugič o nepoštenosti. Na tej oddaji se je gost v studiu Marjan Šetinc vprašal: Ali nepoštenost privzgačamo? (primer: mama reče otroku: tega pa atiju ne bova povedala).

V ponedeljek, 10. novembra, je ta isti val valoval dalje, tokrat s komentarjem o agresivnosti v športu. In poleg ugotovitve, da je nasilje pač v športu najbolj vidno, je eden od udeležencev (žal, nisem mogel ugotoviti kateri) izjavil, da je nasilje na igriščih zato, ker že dolgo ni bilo vojne (?). Ob taki izjavi človek pozabi zapreti usta, kot bi imel tretji mandelj.

Za konec bom spet zapisal citat: »Zemlje razpadajo. Divjina se vrača. Stare naprave in zveri se vračajo« (Cordwainer Smith: Skenerji živijo zastoj — Siruis št. 125). Narodi ob ekvatorju pa pravijo, da če se združita revež in trn, imata oba slabo spanje.

D.J.

Izpopolnjevanje za osebne potrebe in delo

Znano je, da VIZ — TOZD Delavska univerza Viktor Stražišar organizira in izvaja predvsem krajeve oblike izobraževanja in izpopolnjevanja delovnih ljudi in občanov za samoupravno in družbenopolitično delovanje, osebne potrebe (splošno izobraževanje), za SLO in DS in za delo. To pogojuje ne samo določen način dela v TOZD Delavski univerzi, ampak tudi, da v enem šolskem letu večkrat obveščamo bralce lista Železar o razpisih in možnem vpisu v različne oblike izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja delovnih ljudi in občanov ob delu in za delo.

Tako delovne ljudi in občane obveščamo, da Delavska univerza Viktor Stražišar vpisuje v naslednje oblike izobraževanja in izpopolnjevanja:

— osnovno šolo za odrasle v nižje (od 1. do 5. razreda) kot tudi v višje razrede osnovne šole (od 5. do 8. razreda) za delovne ljudi in občane, ki doslej iz kakršnih koli razlogov niso pridobili splošne osnove izobrazbe. Vzgojnoizobraževalno delo v razredih OŠ za odrasle je organizirano takoj, ko je prijavljenih dovolj kandidatov. Zato sprejemamo prijave za vpis v razrede OŠ za odrasle vse šolske leto.

— tečajje nemščine in angleščine za predšolske otroke in učence prvega razreda osnovne šole, ki bodo organizirani pri Delavski univerzi Viktor Stražišar ali v izvenmestnih krajevnih skupnostih (za predšolske otroke), kot je bilo že objavljeno v razpisu izobraževalnih oblik v začetku šolskega leta.

— različne oblike izobraževanja in izpopolnjevanja za osebne potrebe in delo kot npr. v tečajje strojepisja, tujih jezikov za odrasle (nemščina, angleščina, italijanščina), šivanja in krojenja, avtogenega treninga, za delovodje in vodje delovnih skupnosti itn.

Sprejemamo tudi vsako pobudo za organiziranje takšnih oblik izobraževanja in izpopolnjevanja, ki bodo odraz potreb, želja in interesov delovnih ljudi in občanov kot tudi OZD ter drugih samoupravnih in delovnih skupnosti.

Srečko Krč

Kdo in kako bere in poslušaj

V oči sta mi padla članka nekega D.J. »Kaj se bere in poslušaj ...«, iz zadnjih števil Železarja (št. 43, 44). Že takoj na začetku želim povedati, da mislim, da je vse skupaj nekakšna »mešana solata«, pod katero pa se avtor ne podpisuje, čeprav bi se pod to, kar prevzame iz različnega jugoslovanskega tiska in potem nekatere teh izsekov komentira, moral!

Pa smo pri tem komentiranju! Če naj bi šlo za izseke ali prepise del članka v zgolj informativne namene, bi tisti D.J. pod člankom zadoščal, (pa še takrat ne bi bilo lepo), pa tudi naslov »Kaj se bere in poslušaj«, bi bil na mestu. Tako pa si D.J. ob nekaterih branjih in pisanjih začel še posoliti našo pamet s svojimi mnenji in mislimi. In v tem trenutku to niso več zgolj informacije, temveč komentarji o prebranem. Pod taka svoja mišljenja, ki pa so mogoče drugačna od mišljenj drugih, bi se spodobilo podpisati, da bomo vsaj vedeli, kdo je ta razmišljujoči človek. Saj ti, ki razmišlja, se tega najbrž ne sramuje.

Tako pa se nam zgolj ob inicialkah porajajo različne asociacije. Na kaj najprej pomislite, ko vidite inicialke D.J.? Opozoriti na to je pomembno, ker prav D.J. izkoristi to asociiranje. O tem kasneje!

Druga stvar, ki me moti, je tale. Ob tem, ko je D.J. ta teden zavzel komentar Tonje TORBARINE, kot pravi, pa je najbrž ta komentar v njegovi pisarni in s tem pri bralcih Železarja odzvenel malce drugače, kot je misel razvila avtorica. V citatu, ki ga D.J. navaja, ni nikjer besede o kakšnih kozmetičnih salonih ali o njenih skrbih o tenu kože. S tem pa, ko D.J. na koncu citata napiše nekakšno, po njegovo razumljivo poanto Torbarininega pisanja, v res-

nici spremeni pravi smisel pisanja. Ali Torbarina res piše o kozmetičnih salonih, tega nam pa D.J. ne dokaže, zato si lahko mislimo, da je to njegova iluzija ali pa mu verjamemo. In če mu verjamemo, potem lahko družno udrihamo po avtorici, če pa mu ne, potem v njenem pisanju razumemo vse kaj drugega kot to, kar je D.J. zapisal pod citat. Težava pa je v tem, da D.J. piše tako, kot da njemu moramo verjeti, saj zapiše »Sama ZAHEVA (podčrtal avtor) namesto športnih stadionov kozmetične salone ...«. Komentiranje članka v časopisu, ki tega članka ni objavil, torej ni na mestu, saj se s tem mimogrede spremeni avtorjevo sporočilo, kar pa bralci, ki zvedo iz druge roke, ne vedo, in tako je dezinformacija tu!

In sedaj še D.J. nesramnost. Gre za zapisovanje imena in priimka Eda Torkarja. V celoti ga D.J. izpiše le enkrat, takoj v naslednjem stavku pa uporabi inicialke E.T. Seveda brez razlage, kakaj tako in ne celo ime. Tega pa ne počne z imenom in priimkom Boruta Grceta, saj inicialki njegove imena in priimka ne spominjata vseh bralcev na isto stvar, tako kot v primeru Eda Torkarja — E.T. To njegovo poigravanje z inicialkami je še posebej nesramno v zadnji številki Železarja (št. 44): »Kako mi je bila prejšnji teden posebno všeč E.T. — jeva definicija

opičnjaškega delovnega ljudstva, čeprav osebno mislim, da je nemogoče, da bi se človek razvil iz opice ...«. Mimogrede, kaj pa nas briga D.J. mišljenje o evoluciji človeka v članku »Kaj se bere, poslušaj«? Lahko pa bi nam kdaj zapisal kaj o tej temi. Da ne zaidemo! Kasneje v cellem stavku ne razloži, kdo je E.T., ali pisatelj Edo Torkar, ali mali marsovček. Morda pa D.J. misli, da je Edo Torkar na Jesenicah tako poznan, da ko vidimo inicialke E.T. vemo, za koga gre. Kdor je torej prebral samo zadnji članek D.J. v 44. številki Železarja, ne more razumeti prvih osmih vrstic njegovega izvajanja. Neokusno!

Glede razumevanja Torkarjeve izjave o žrtvovanju in lenobi pa tole. Sam sicer nisem bral Hvalnice brezdelju, toda po tem, kar D.J. povzema iz Grcetovega trepljanja (kot pravi D.J.) in navaja v 43. številki Železarja, pa je stvar logično razumeti tako,

Pripis uredništva!

Prijetno smo presenečeni nad odmevi na rubriko »Kaj beremo, poslušamo ...« kar dokazuje, da hočejo biti bralci bolj obveščeni in jim sami citati ne zadoščajo. Isto zahtevo bi lahko postavili tudi ostalim glasilom, saj so rubrike s povzetki in komentarji člankov iz drugih časopisov postale stalne.

Poigravanje z inicialkami najbrž ni vredno komentarja, lahko pa potrdimo, da povzetek v Danasu (21. oktober 1986, št. 224) ni prirejen. Uredništvo

kot jo D.J. razloži Borut Grcce o lenobi v članku »D.J. Luxemburg«!

Ker pa je D.J. očitno velik ljubitelj in poznavalec filozofov in revolucionarjev, ki so kdaj tudi kaj zapisali, mu predlagam, da si glede vprašanja umetnikov oziroma filozofov poišče Platonovo delo »Država« in prebere v njej sedmo knjigo.

Pavel Jamnik ml.

Samoprispevek — pot za hitrejšo reševanje problemov

To je bila prav gotovo osrednja misel zbora krajanov v krajevni skupnosti Planina pod Golico, ki je bil v petek, 14. novembra. Pred tem je bil zbor krajanov v Plavškem rovtu, kjer so prav tako poudarili, da je potrebno o tem, kaj vse naj bi zgradili s tretjim občinskim samoprispevkom, podrobneje obvestiti krajanje. Na zboru krajanov so izvolili delegate v 17 - člansko skupščino krajevne skupnosti, kjer imajo krajanji Prihodov in Plavškega rovtu po tri delegte, krajanji Planine pa štiri. V skupščini so zastopani tudi delegti organizacij združenega dela, družbenopolitičnih organizacij in društev v krajevni skupnosti.

Na zborih krajanov so spregovorili tudi o delu skupščine in sveta krajevnih skupnosti ter delegacij v preteklem mandatu in poudarili, da je od skupnega sodelovanja krajanov, njihove pripravljenosti poprijeti za delo odvisno, kako je mogoče skupne probleme hitreje rešiti.

Pogovarjali so se tudi o uvedbi tretjega občinskega samoprispevka. Osnovna ugotovitev je bila, da so krajanji premalo seznanjeni s programom tega samoprispevka. Zato so za vsa gospodinjstva, v sicer najmanjši krajevni skupnosti v občini, pripravili povzetek gradiva za javno razpravo, tako da se lahko vsi seznanijo s tem, kaj bi bilo mogoče v občini na področju srednjega šolstva ter tudi v tej krajevni skupnosti hitreje rešiti s pomočjo tretjega samoprispevka.

Krajanji so menili, da je najnujnejša naloga razširitev pokopališča in izgradnja mrliških vežic v Planini pod Golico, zatem ureditev mostov in hudournikov, sanacija plazu v Planini pod Golico, asfaltiranje cest v Planino in Plavški rovt ter ureditev kanalizacije v Prihodih.

RK

Ko bosate prebirali tele vrstice, bo prvi del državnega prvenstva že za nami, v drugem delu pa bodo v »A« skupini igrali Kompas Olimpija, Partizan, Jesenice, Crvena zvezda, Kranjska gora Gorenjka in Bosna. Sedaj se torej začnejo zares, kajti, prvi del le ni bil tako pomemben, kot bo drugi. V njem bo vsaka izgubljena točka boleča, saj se bosta v »super finale« uvrstili le prvouvrščeni moštvi, ki bosta odločali o letošnjem državnem prvaku.

Prvi del je pokazal, da so ljubljanski hokejisti trenutno najboljše pripravljene, da imajo najbolj vključeno in pripravljeno moštvo. Pomembno je, da Kompas Olimpija razpolaga tudi z največ dobrimi igralci. Za razliko od Partizana, ki je tudi pokazal svojo kakovost in je vsekakor eden najbolj resnih kandidatov za »super finale«, vendar se ne moremo znebiti vtiča, da je sedanjí Partizan le nekoliko slabši od tistega iz pretekle sezone. Beograjčani imajo tudi premalo kakovostnih igralcev in v odločilnih dvobojih igrajo le z dvanajstimi igralci in štirim branilci.

Tretji kandidat za končnico prvenstva so vsekakor Jesenice. V prvem delu niso posebej blesteli in če izvezemo nekaj dobrih iger, je vse ostalo na povprečni ravni. To morda niti ni tako slabo, kajti pravo formo bodo moštva potebavala sedaj, v nadaljevanju. Tudi Jesenice imajo na seznamu dovolj hokejistov, toda na nekaterih se očitno ne bo dalo računati na odločilnih dvobojih. Gre torej za kakovost posameznikov, ki zaostajajo.

Težko je verjeti, da bi se poleg teh treh moštev še katero vmešalo za mesto v »super finale«. Crvena zvezda je temu najbližja, toda po kakovosti precej zaostaja. Beograjčani so imeli nekaj dobrih iger, vzeli so celo točko Kompas Olimpiji, toda zmogljivosti tega pomlajenega moštva so daleč pod vrhom jugoslovanskega hokeja. Kranjski gori in Bosni pa se v nadaljevanju prvenstva ponujajo možnosti, da bi kateremu izmed favoritov le prekrizali račune in jim morda odčepili katero izmed pomembnih točk.

Kje so torej ranljiva mesta favoritov? Pojdimo po vrsti. Čeprav je Kompas Olimpija pokazala največ in je zaenkrat favorit številka ena, sta izgubljena točka v Beogradu proti Crveni zvezdi in nato še poraz proti Partizanu zgovorna dokaza, da se ljubljancane da premagati. Ob tem ne pozabimo tudi nekaj težav Kompas Olimpija na gostovanjih. V prvi vrsti se spominjamo dvoboja s Kranjsko gorjo Gorenjko na Jesenicah, v katerem so jo Kranjskogorci dodobra namučili. Vpra-

šanje je tudi (v Zelenjari smo ga enkrat že zastavili), kako bo s formo Ljubljancov? Ali jo bodo s prihodom Johna Smrketi še stopnjevali, ali pa ne bo tako? Vsekakor pa so ljubljancani še kako ranljivi.

Za Partizan je to še bolj očitno. Visok poraz v Ljubljani proti Kompas Olimpiji in nepričakovana zmaga Jesenicov v Beogradu (3:2) to dokazujeta. Je pa tudi res, da so Beograjčani poleg državnega prvenstva nastopali v Pokalu evropskih prvakov in tam trošili dragocene moči. V nadaljevanju (prvo tekmo drugega kola proti prvaku Poljske so doma izgubili) pa tega ne bo, kajti Partizan bo vsekakor izpadel iz nadaljnjega tekmovanja. Če gledamo pluse in minuse lanskoletnega prvaka, bode v oči dejstvo, da imajo na klopi premalo hokejistov. Rekli smo, da igrajo odločilne dvoboje le z dvema napadalnima trojkama in štirimi branilci. Tako je bilo sicer tudi lani, ko so osvojili naslov, le da so se takrat morali Beograjčani boriti le z Jesenicami, sedaj je ta krog še širši, saj so v »igru«, in to najbolj resno, tudi Ljubljancani. Premalo kakovostnih igralcev je lahko velik minus za državne pravke.

Nekaj podobnega je tudi z Jesenicami, ki so še vedno daleč od prave forme. Rekli smo že, da imajo na seznamu dovolj hokejistov, toda tudi oni (vse tako kaže) v odločilnih dvobojih ne bodo mogli igrati z vsemi. To je torej ena izmed ranljivih točk. So pa še nekatere druge, o katerih smo že velikokrat pisali. Dokazali so jih tudi porazi, dva proti Kompas Olimpiji in eden proti Partizanu na domačem igrišču. Tistega proti Kranjski gori Gorenjki ne moremo šteti, kajti očitno je šlo za slab dan in nezainteresiranost.

Sklepni del tega razmišljanja se vsekakor nanaša na ugotovitev, da je sicer Kompas Olimpija pokazala daleč največ, Partizan nekoliko manj kot lansko leto, najmanj v primerjavi s preteklo sezono pa Jesenice. Toda vsa tri moštva imajo ranljiva mesta. Ob tem si upamo trditi, da je med tremi favoriti največ rezerv prav v vrstah Jesenicov. Zato je potrebno pribiti, da bo drugi del prvenstva vsekakor izjemno zanimiv, saj ga bo šest moštev (prvih v zgodovini našega hokeja) odigralo po štirikrožnem sistemu. Zanimivost bo tudi v tem, ker bodo trije »odpisani« Crvena zvezda, Kranjska gora Gorenjka in Bosna igrali brez posebnega pritiska, zavedajoč se, da je proti favoritom osvojena točka ogromen uspeh.

D.

Krajane krajevne skupnosti SAVA JESENICE vabimo, da se v čimvečjem številu udeležijo

ZBOROV KRAJANOV

v četrtek, 20. novembra, ob 18. uri,

in sicer:

soseska I.: v šolski sobi Sekcije za vzdrževanje prog Jesenice, C.m.Tita 4

soseska II.: Osnovna šola P.Voranc-Jesenice v učilnici št. 29, I. nadstropje desno

soseska III.: Center srednjega usmerjenega izobraževanja (ŽIC), Ruparjeva 2

Na zborih krajanov bomo obravnavali poročilo o delu organov krajevne skupnosti Sava, izvolili bomo delegate v skupščino KS in svet stanovalcev in razpravljali o tretjem samopriskupku.

Svet KS in KK SZDL
SAVA Jesenice

ZDENKA TORKAR-TAHIR

37

Razvoj delavskega naselja v Podmežakli

Vodo so do konca vojne nosili iz studenca pri Savi, zakaj vodovod in elektrika sta bila napeljana v ta malo višji predel naselja pod gozdom šele tik po vojni. Svetili so si s petrolejko in še več s »karbidlampo«, ker se petroleja ni vedno dobilo. Petrolejka je bila postavljena v kotu mize, »karbidlamp« pa je visela s stropa, ker plamena ni imela zaščitenega in je smrdela. Karbid je oče prinašal iz tovarne.

Kot premož so tudi drva kupovali v tovarni, saj ata — invalid ni mogel »golcat« (drvariti). Oče je izhajal iz družine krojača s petnajstimi otroki iz Sorice, ki je v času prve svetovne vojne bežala v Galicijo, kjer se je po smrti starega očeta razkropila. Štiri očetove sestre so odšle v Ameriko, en brat je bil ubit v vojski, dve sestre sta umrli, ena se je vrnila v Sorico, oče z najmlajšima bratoma, katerima je bil »siroh« (varuh) pa je prišel na Jesenice in delal kot krojač. V začetku dvajsetih let se je poročil. Ker je imel zamašeno srce, so mu svetovali, naj se zaposli v tovarni, kjer bi se lahko več gibal. Tako se je zaposlil v »geseriji« (livarni) pri vlivanju zvonov, kjer pa se je že kmalu ponesrečil. Za družino so se pričeli hudi časi. Invalidnine je dobival le 144 din in pokojnine 244 dinarjev na mesec. Pozneje je kot 100 odstotni invalid dobil delo čuvaja, eno najslabše plačanih delovnih mest in zaslužil le 900 dinarjev na mesec. Župan Luckman ga je stalno zmerjal, češ da »kripeljina« (invalida) v tovarni ne potrebujejo. Ko je delal v popoldanski izmeni, sta mu

otroka prinesla večerjo — mleko in žgance, če pa je delal zjutraj, sta mu prinesla kosilo.

Enega od svojih bratov je oče dal učiti za peka v Ljubljano, drugi se je pa že s štirinajstimi leti zaposlil v tovarniški grapi (v Martinu) in kot »placar« (delavec na prostem) delal pri odpadnem železu. Sin se je učil za »tislerja« (mizarja), a ni imel sreče. V Kranjski gori je moral delati na njivi, namesto da bi se učil obrti. Pozneje je poizkušal pri Slibarju (jeseniškem mizarju). Ker spet ni imel sreče, si je tudi on poiskal delo v tovarni. Hči Zofka (informatorka) je služila pri gospodi, ki ji je poleg hrane plačevala 100 dinarjev na mesec.

Hrano so kupovali v »ta rdečem« (komunističnem) ali »ta črnem« (klerikalnem) konsumu. Ko so izbirali, so si tja, kjer so ob letu izplačevali višje procenote. Če so »nafasali« veliko, so dobili po vrhu še »škrnicelj« (vrečko) bonbonov, ali zavojček cigaret. Na vrstu so si prideli nujno zelenjavo, v hlevu pa redili zajce, kakšno kozo, kokoši in jarca. Otroka sta pasla nad današnjimi bloki, v srenjskem gozdu. Vsak dan sta morala nabrat tudi velik šop trave, ki so jo posušili za zimsko krmo. Travo so kosili tudi ob progi, zaradi česar je bila železniška uprava celo »kontent« (zadovoljna), ker so tako preprečili možnost požara. Tako so imeli meso doma. Klali so največkrat ob praznikih. Le ob koncu tedna je mama kupovala po 1/4 kilograma govedine za obvezno sobotno in nedeljsko juho.

Zjutraj in zvečer so si največkrat pripravili žgance z mlekom, za kosilo pa golnač, fižol, zelje in repo. Le ko so zaklali putko, je mama skuhalo rižoto in »ajmoht« (obaro). Za sproti so pekli kruh (v mentrži zamesen) doma, za cel teden pa so ga nosili peč v pekarno pri barakah. Za praznike so si spekli potico iz rožičeve moke in rozin in zaklali jarca.

Ob prvem maju je oče vedno skuhal »ta zelenga« (iz špirita, pelina in vode). Ob krstu je bila navada, da je boter ali botra dala prvemu otroku, ki so ga srečali na poti od doma do cerkve, mlečno štručko, v kateri je bil zamesen kovanec, saj so govorili: »Štruco je potrebno dati, da novokršeni otrok ne bi bil nikoli lačen in da bi imel denar.«

Kako pa je bilo z oblačenjem? Zofija mi je povedala naslednje: »Pižam ni nobeden poznal. Ležati smo šli kar napra-

ČLANI:

FRUCTAL (Ajdoščina): Jesenice

103:100 (57:45)

Dvorana Police v Ajdoščini, prvenstvena tekma 2. SKL — zahod, gledalcev 200, sodnika Nikolič (Ljubljana) in Otničar (Cerknica).

Mlada članska ekipa Jesenic je v prvem polčasu dovolila domačinom, da so visoko povedli. Glavni razlog za razliko, ki je znašala največ 18 točk, je ta, da so Jesenice v tem delu tekme zapravili kar 28 žog (v drugem polčasu pa 8).

Drugi polčas je bil povsem drugačen. Celih 20 minut so igrali Jesenice presing po vsem igrišču. Zadnje tri minute so dali 20 košev, domači pa le 7. Če bi tekma trajala še minuto ali dve, bi gotovo zmagali. Zaradi borbenosti so jih spodbujali celo domači gledalci. Žal pa zmagati niso mogli. Zaradi agresivnosti so naredili tudi veliko osebnih napak: Kovač je igral 15 minut, Naumovski 17, Domevšek 28, potem pa so morali na klop s petimi osebnimi napakami.

Jesenice: Sučur 12 (2:2), Janša 28 (7:7), Kovač 10 (6:6), Naumovski 2 (2:0), Čatač, Peternel 17 (9:7), Jovanovič, Todorovič, Henič 16 (2:2), Košir 14 (4:2), Samar, Domevšek 1 (2:1).

V soboto, 22. novembra, bodo Jesenice igrali ob 19. uri v telovadnici CSUI Jesenice.

KADETI:

Jesenice: Slovan (Ljubljana)

94:93 (51:41)

Prvenstvena tekma 1. SKL — zahod, sodnika Fekonja in Demsky (oba Ljubljana).

Jeseniški kadeti so vajeni visoko zmagovati. Ko so povedli v sedmi minuti z 19:7 in v dvanajsti s 33:16, so mislili, da je tekma že dobljena in zaigrali so nepremišljeno. Slovan pa je dobro moštvo, v katerem igrajo tudi trije slovenski reprezentantje, in se ni kar tako pustil premagati. V drugem polčasu so najprej ujeli domačine, nato pa povedli s 70:62. Zadnjih 10 minut so domačini končno spet zaigrali bolj borbeno in ujeli ritem ter v napetem finišu zmagali že četrtič od petih srečanj. Zaenkrat so sami na drugem mestu lestvice. Z dobrimi nastopi v letošnjem letu so si priigrali tudi pravico do sodelovanja na četrtfinalnem turnirju za državno prvenstvo, kar je velik uspeh.

Jesenice: Grahovac 15 (2:0), Čatač 3 (2:1), Peternel 33 (6:5), Rebol, Ulčar, Sučur, Jovanovič 4, Todorovič 23 (11:7), Samar 11 (6:3), Vauhnik, Milakovič 5 (2:1). V nedeljo, 23. novembra, ob 10. uri igrajo Jesenice v CSUI z Novolesom.

J.

Sejem rabljene smučarske opreme

Alpski smučarski klub Kranjska gora prireja sejem rabljene smučarske opreme v prostorih hotela Prisank. Odprt bo v soboto, 22. novembra, in nedeljo, 23. novembra, od 9. do 17. ure.

Vljudno vabljeni!

ČLANICE

KK JESENICE: KK ISKRA DELTA JEŽICA
46:53 (23:24)

Jesenice, telovadnica CSUI, gledalcev 100, sodnika Geltar (Radovljica) in Kutin (Ankovo).

Jesenice: Lah 6, Deretič, Šmitran 2, Felc 10, Bartelj 2, Rozman, Stražisar 10, Krznarič 2, Bešič, Ulčar 6, Smolej 8, Zrnčič.

ID Ježica: Žitko 4, Zupan 12, Grošelj 2, Burger 3, Topalovič 23 in Salvestrini 9.

V derbiju petega kola so bile Jesenice poražene v izredno razburljivo in trdi borbi. Po tej tekmi bo ekipa ID Ježice verjetno ostala neporažena vse do konca prvenstva, saj ji tri igralke iz prve ekipe, ki igra v prvi ZKL, zagotavljajo premoč v višini in kvaliteti. Topalovičeva je igrala v prvi petki državne reprezentance na zadnjem evropskem prvenstvu za mladinke, Salvestrinijeva je s 197 cm največja slovenska igralka, Zupanova pa je odlična strelka. Te tri igralke z dvojno licenco predstavljajo ob pomoči ostalih mlajših igralk Ježice očitno nepremagljivo ekipo v prvi SKL, kar so dokazale tudi z dosedanjimi visokimi zmagami v prvenstvu. Trenerji slovenskih ženskih ekip so se pred prvenstvom strinjali, da je le jeseniška ekipa sposobna nuditi dostojnejši odpor Ljubljancankam, vendar pa so očitno tudi one preslabe, saj je težko verjeti, da bi po porazu doma lahko zmagale v Ljubljani.

Na odprtem pionirskem prvenstvu Varaždin so natopili tudi Jesenice. Ekipa pionirk je v močni konkurenci med 32 ekipami osvojila 5. do 8. mesto, ekipa pionirjev pa med 80 ekipami 9. do 16. mesto.

Od Jesenicank je še največ dosegla Urška Samar, ki je med 64 nastopajočimi osvojila 5. do 8. mesto, pionirja Zmago Pem in Matej Križnar pa sta pristala na 17. do 32. mestu (med 128 nastopajočimi).

Na zvezni pozivni juniorski turnir v Čoki v Vojvodini, kjer je nastopilo 32 najboljših mladink iz vseh republik, je bila poklicana tudi Jesenicanka Barbara Markez. To je bil njen prvi nastop na zvezni ravni v kategoriji mladink, zato ni bilo pričakovati večjega uspeha. Vendar je kljub temu Markezova zaigrala dobro, premagala igralko iz Zemuna in pristala na 32. mestu.

NAMIZNI TENIS

JESENIŠKI PIONIRJI V VARAŽDINU

Kljub porazu pa imajo jeseniške članice še vedno realne možnosti za napredovanje v drugo zvezno ligo, saj ekipa Ježice zaradi igranja igralk z dvojno licenco ne more napredovati, čeprav bo osvojila prvo mesto, vendar pa sta glede na kvaliteto najverjetnejša tekmeča za napredovanje ekipi Mengša in Jesenice.

Tekma z Ježico je ponovno dokazala, da je močnejša stran v igri Jesenicank obramba. V prvih osemnajstih minutah so gostje dosegle le 11 košev, rezultat pa je bil 21:11. Žal je domača peterka v zadnjih minutah popustila in gostje so znižale razliko le na dve točki.

V drugem polčasu sta si bili ekipi enakovredni do 33. minute. Pri rezultatu 43:41 za gostje domače igralke nekajkrat niso uspeli doseči koša iz zelo ugodnih položajev, kar sta kaznovali Topalovičeva in Salvestrinijeva, ki sta dosegli zadnjih deset točk in svoji ekipi zagotovili zmago.

V šestem kolu članice Jesenic igrajo v Novem mestu z ekipo Laboda.

ID Ježica	5	5	0	430:277	10
Cimos	5	4	1	317:323	9
Jesenice	5	3	2	344:20	8
Mengeš	5	3	2	419:357	8
Metlika	5	3	2	304:291	8
Slovan	5	3	2	347:342	8
Kladivar	5	2	3	327:311	7
Pomurje	5	2	3	298:306	7
Comet	5	2	3	311:324	7
Cerknica	5	2	3	275:345	7
Labod	5	1	4	312:400	6
Maribor	5	0	5	239:397	5

T.

Na Jesenicah je bilo odigrano tudi prvo kolo gorenjske rekreacijske lige. Domačini so gostili ekipo Save iz Kranja ter jo premagali z rezultatom 6:4. Nastopili so: Veber, Podbregar, Zore in Križnar.

/S/

Mali nogomet

VELIK USPEH GORENJCEV

Jesenski turnir v malem nogometu, ki ga je organizirala temeljna organizacija Turizem HTP Bled, je pokazal, da se na Gorenjskem igra zelo dober mali nogomet. Med 36 moštvi, ki so tokrat nastopili, so igrali tudi nekateri finalisti letošnjega državnega prvenstva v malem nogometu, to pa so ljubljanska moštva Osvežili zraka, Kleparstvo Vukosavljevič in Azi 86. Toda kljub kakovosti ljubljancov so se v končnici izkazali Gorenjci. V finalu sta se pomerili ekipi Jesenicov Max Brooks United in Kranjčanov City. Po ogorčenem boju so zmagali Jesenice s 4:2.

V polfinalu pa so se pomerili Košava (Jesenice): City (Kranj) 1:3, Max Brooks United: Kivi (Sk. Loka) 6:2.

D.

Krajanom Podmežaklje

Zbor krajanov krajevne skupnosti Podmežaklja

bo v petek, 21. novembra, ob 18. uri v sejni dvorani krajevne skupnosti Podmežaklja, Mencingerjeva 1.

Izvolili bodo nove delegate v skupščino krajevne skupnosti, se pogovorili o uvedbi tretjega samopriskupka v občini in pripravili plan dela na področju komunalne dejavnosti v letu 1987 v krajevni skupnosti (urejanje in vzdrževanje cest in okolja, vzdrževanje cestne razsvetljave, odvoz smeti itd.). Gospodarska komisija bo pripravila osnutek plana, na zboru pa bodo določili vrstni red najnujnejših del.

Svet krajevne skupnosti
Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

Podmežaklja

PRIDITE NA VAŠO NAŠO MATINEJO

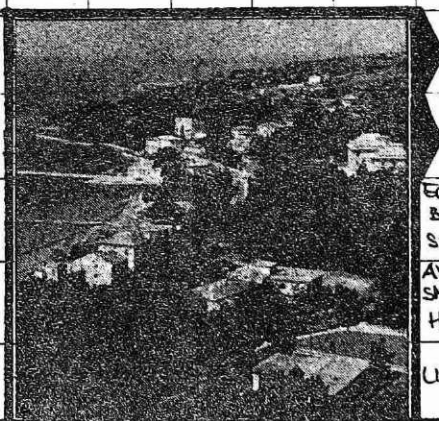
Člani, poravnajte svoje obveznosti do društva. Hvala za razumevanje.

**Turistično društvo
Jesenice**

Rozalija Medved

Vstop je prost, vljudno va-
bljeni.

Vljudno vabljeni

Film je bil normiran za »oskarja« 1985!

[illegible]

Čufarjev večer s podelitvijo Čufarjevih plaket in diplom

Če bi Tone Čufar preživel »grozotno pravljico«, kakor je menil, da bodo ljudje gledali na svet nazaj, bi mu v petek, 14. novembra, voščili k 81. letnici. Ostal pa je »zasut v plaz«, ki ga je sprožila druga svetovna vojna, star komaj 37 let. Spomin nanj je obudilo že trideseto podeljevanje plaket in diplom z njegovim imenom kulturnim delavcem za posebne dosežke pri ustvarjalnem in organizacijsko animatorskem delu na področju kulturnih dejavnosti v občini.

Spomin na velikega rojaka so obdili tudi s priložnostnim programom, v katerem so člani gledališča Tone Čufar Jesenice predstavili odlomek iz Čufarjeve igre Ljubezen v kleti, Igor Škrjil je občuteno recital Čufarjevo pesem Skozi rešetke gledam v svet, program pa je prijetno, z manj prepevano glasbeno literaturo, zaokrožil moški pevski zbor KUD Stane Žagar Kropa pod vodstvom Egijskega Gasperšiča. Celoten program je povezoval gledališki igralec Franci Černe.

Slavna govornica, podpredsednica Skupščine SR Slovenije Marija Zupančič Vičar, je dejala, da je ime Toneta Čufarja neizbrisano zapisano v zgodovini revolucionarnega gibanja delavskega razreda Jesenic, Gorenjske in Slovenije, še posebej pa v zgodovini slovenske socialne književnosti med obema vojnama, in zato je tudi izjemno častno pa tudi obvezujoče biti prejemnik Čufarjeve plakete ali diplome. Zahvalila se je tudi mnogim zgodovinarjem, literarnim zgodovinarjem, kulturnim delavcem in publicistom, Čufarjev prijateljem, znanec in sodelavcem, katerih zasluga je, da je v Čufarjevih Izbranih delih osvetljen predvni kulturni in politični utrip Jesenic, Gorenjske in Slovenije in razmere, v katerih je deloval, se boril in ustvarjal Tone Čufar, delavec, revolucionar, pesnik, pisatelj, dramatik in novinar. Prvi del svojega govora je zaključila z besedami Emila Cesarja, avtorja Čufarjeve monografije: »Čufarjev samorastniški in samozavestni umetniški nastop predstavlja pomemben korak v zgodovini slovenskega proletariata, saj izpričuje njegovo notranjo moč, duhovno zrelost in zahtevo, da tudi slovensko kulturo in umetnost prekvasi z novimi življenjskimi sokovi.«

V nadaljevanju je govornica največ pozornosti namenila nepoklicni, ljubiteljski kulturni dejavnosti in poudarila, da kulture v ožjem pomenu besede ni moč deliti na tisto, ki jo ustvarjajo in v njej delujejo ljudje, ki si s tem delom služijo kruh in na tisto, ki jo opravljajo ljudje iz ljubiteljske vneme, kultura je ena in celovita. Govorila je tudi o svobodni menjavi dela, na kar je še vrsta kritičnih pripomb, in vplivu oziroma premajhnemu vplivu neposrednih proizvajalcev na oblikovanje kulturnih programov in kulturne politike. Govornica je svoj slavnostni govor zaključila s poglobljenim razmišljanjem o kulturni politiki in razsežnostih kulture in njenih vrednot.

Podpredsednica žirije za podelitev letošnjih Čufarjevih plaket in diplom Vera Stare je razglasila letošnje prejemnike, katerim je priznala izročil predsednik skupščine Kulturne skupnosti Janko Rabič.

Čufarjeve plakete za leto 1986

so prejeli:

JANEZ HROVAT za nadpoprečne dosežke na področju amaterske filmske tvorbnosti, za uspehe pri vzgoji mladih filmskih ustvarjalcev in popularizacijo jeseniškega mednarodnega festivala amaterskega filma.

Nagrajenec je že dobrih 25 let povezan z amatersko filmsko ustvarjalnostjo kot mentor filmskega krožka na bivšem Železarskem izobraževalnem centru, kot filmski ustvarja-

lec, član strokovnih žirij in organizator. Bil je med pobudniki festivala amaterskega filma, ki je prerasel iz medklubskega v največjo tovrstno

jugoslovansko prireditev z vedno večjo mednarodno udeležbo. S svojimi filmi in kot član žirij je sodeloval na številnih festivalih v domovini in tujini in prejel 35 nagrad in priznanj.

DAVORIN MIKULA za več kot štiridesetletno vestno in požrtvovalno delo v pihalnih orkestrih. Mikula je aktiven godbenik že od leta 1945, ko je začel igrati v hruščanski godbi. Od leta 1953 dalje pa neprekinjeno igra v pihalnem orkestru Jeseniških železarjev, s katerim je sodeloval na številnih nastopih na Jesenicah, v občini, republiki in Jugoslaviji pa tudi v zamejstvu. Vseskozi je uspešno deloval tudi v organih orkestra, nekaj let bil tudi njegov predsednik, deluje pa tudi v organih Zveze kulturnih organizacij Jesenice.

R Za svoje delo na glasbenem področju je doslej prejel bronasto, srebrno in zlato Gallusovo značko, spominsko plaketo Železarne Jesenice, spominsko plaketo pihalnega orkestra Jeseniških železarjev in red dela s srebrnim vencem.

FRANC SLUGA za posebne dosežke pri ustvarjalnem fotoamaterskem delovanju in za kv. sežke v fotografiji. Nagrajenec je že dvajset let član Foto kluba Andrej Prešeren in je za svoje kvalitetne dosežke prejel naziv fotoamater I. stopnje. Je najaktivnejši razstavljalac kluba in letno s svojimi fotografijami sodeluje na 40 do 50 razstavah v domovini in tujini. Na več kot 200 razstavah je doslej prejel več kot 60 nagrad in priznanj. Uspešno se je uveljavil tudi na področju barvne fotografije. Z njegovimi barvnimi fotografijami so opremljeni številni koledarji, monografije, knjige, turistične publikacije, monografija Planica, knjiga Divjad v naravi, koledar Slovenskih železarn, ki je bil uvrščen med deset najboljših v Jugoslaviji, knjiga Slovenske gore, poster »za gradnjo Kredarice«, ovitek za gramofonsko ploščo Avsenikov itd.

V tem času je bil Sluga tudi več let član upravnega odbora kluba, svoje znanje pa je nekaj let kot mentor posredoval tudi učencem osnovne šole Polde Strazišar.

ČUFARJEVE DIPLOME ZA LETO 1986,

ki so jih podeljevali letos prvič, so prejeli:

BIBIJANA KOŠELNIK za vestno in odgovorno štiridesetletno delo v vodstvenih organih kulturnih društev in organizacij. Nagrajenka od osvoboditve dalje deluje v različnih organih kulturnih društev in organizacij v funkcijah, ki navzven niso

vidne, so pa nujne za dobro in uspešno delovanje društev in organizacij. Pri delu jo odlikuje izredna vestnost, odgovornost in natančnost. Več mandatov je tudi predsednica nadzornega odbora Zveze kulturnih organizacij Jesenice.

LADISLAV MEŽEK za posebne dosežke pri ustvarjalnem delu na področju kulturnih dejavnosti v občinskem in širšem prostoru. Nagrajenec je v času, ko je bil zaposlen kot učitelj glasbenega pouka v osnovni šoli Gorenjskega odreda v Žirovnici, uspešno vodil mladinski in pionirski pevski zbor in Orffov orkester. Z njimi je veliko nastopal, med drugim z mladinskim zborom na republiški reviji v Zagorju, z Orffovim orkestrom pa v Cankarjevem domu v Ljubljani in na več mladinskih TV oddajah.

Bil je organizator prvega srečanja Orffovih skupin Slovenije in pobudnik ter soorganizator šolskega kulturnega društva, ki je bilo prvo v ob-

čini in med prvimi v Sloveniji. Kot mentor kulturnega društva je dal tudi pobudo za ureditev »poti kulturne dediščine« v krajevni skupnosti Žirovnica. Deloval je tudi pri Glasbeni mladini in nekaj časa bil tudi predsednik le-te v občini. Že drugo leto je predsednik DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica, sodeluje v društvenem mešanem zboru in vodi mladinsko Orffovo skupino.

TONE RAVNIKAR za več kot desetletno vestno in požrtvovalno delo v pihalnem orkestru Jeseniških železarjev oziroma v organih orkestra. Sicer pa je nagrajenec aktivni godbenik že od leta 1953. Z orkestrom je nastopal v domači občini, republiki in Jugoslaviji pa tudi v zamejstvu.

Za igranje v orkestru je prejel bronasto, srebrno in zlato Gallusovo značko in priznanje ZKO Slovenije za glasbeno dejavnost. Veliko prostega časa žrtvuje tudi za vodenje orkestrovega finančnega poslovanja, pri čemer je še posebno gospodaren in vesten.

MIRA SMOLEJ za vsestransko aktivno delo v kulturi v šoli in izven šole. Na kulturnem področju je začela delovati že v gimnazijskih letih. Več let je uspešno delovala v folklorni, dramski in mladinski skupini ter kot tajnica DPD Svoboda Slavko Černe Kranjska gora. Bila je med pobudniki in soustanovitelji šolskega

ga kulturnega društva Josip Vandot v osnovni šoli Jeseniško — bohinjski odred v Kranjski gori, v katerem od ustanovitve dalje deluje kot mentorica. Poleg tega je vodja dramskega, knjižničarskega in pravljicega krožka. Kot jezikoslovka si še zlasti prizadeva ohraniti vso pestrost gorenjskega — kranjskogorskega narčja z obnavljanjem in oblikovanjem starih zgodb in pripovedk.

JOŽE SUŠNIK za dolgoletno organizacijsko in ustvarjalno delo v ljubiteljski kulturi. Že kmalu po osvoboditvi se je vključil v jeseniško Svobodo, kjer je aktivno deloval v zabavnem orkestru in instrumentalnem ansamblu folklore. Že več kot dvajset let opravlja dolžnost tajnika Sveta Svobod in prosvetnih društev oziroma Zveze kulturnih organizacij, vmes nekaj časa tudi profesionalno. Veliko je deloval pri organizacijskem utrjevanju kulturnih društev in organizacij v občini in pri nastajanju šolskih kulturnih društev.

Letošnji spominski večer Toneta Čufarja, v organizaciji Kulturne skupnosti Jesenice in v režiji Gledališča Tone Čufar Jesenice, je bil vsekakor eden boljših večerov v zadnjih letih. Žal tudi tokrat ob slabi udeležbi, kar je skoraj nerazumljivo glede na to, da še živijo Čufarjevi sodobniki in da imamo na Jesenicah kar tri organizacije, ki nosijo Čufarjevo ime. Nekaj krivde prav gotovo odpade tudi na slabo obveščenost prebivalstva.

Na dosedanjih predavanjih čez 2000 poslušalcev

Po nekajletnem premoru sta se likovni klub DOLIK in programski svet razstavnega salona DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar ponovno odločila, da s pomočjo Narodne galerije Ljubljana organizirata nekaj predavanj za šolsko mladino in ostale ljubitelje likovne umetnosti o zgodovini slovenskega slikarstva.

Prva predavanja z barvnimi diapozitivi so se zvrstila že 30. oktobra. Kustos Narodne galerije Ljubljana Ferdo Šerbelj je predstavil slikarstvo na Slovenskem v XIX. stoletju, od klasicizma, romantike do realizma. Treh predavanj za šolsko mladino, učence osnovnih šol Prežihov Voranc in Tone Čufar ter člane likovnega kluba DOLIK in ostale ljubitelje likovne umetnosti se je udeležilo skoraj devetsto poslušalcev. Štirinajst dni za tem, 13. novembra, je isti predavatelj predstavil slovenske impresioniste. Na željo osnovne šole Tone Čufar so organizatorji dodali še eno predavanje, tako da je štiri predavanja poslušalo 1.250 poslušalcev. Na naslednjem predavanju 27. novembra bo predavatelj posebno temo namenil slovenski slikarki Ivani Kobilci. Nekaj njenih umetnin smo letos lahko videli tudi na razstavi v razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah skupaj s slikami slikarja Ferda Vesela.

Ista predavanja bodo organizatorji po novem letu organizirali tudi za učence višjih razredov ostalih osnovnih šol v občini in za učence Centra srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice. Tudi po izteku teh predavanj bodo poskušali nadaljevati s podobnimi predavanji.

S predavanji organizatorji želijo razširiti poznavanje slikarstva in zgodovine slikarstva na Slovenskem. In to še posebej, ker se v razstavnem salonu DOLIK in galeriji Kosova graščina s svojimi deli predstavljajo predvsem sodobni slikarji. S predavanji želijo tudi prispevati k širši kulturni — estetski razgledanosti in razširiti interesa za to zvrst umetnosti in obiskovanje razstav in galerij. S tem pa tudi dopolnjujejo prizadevanja šol na področju kulturno estetske vzgoje in izobraževanja.

Kulturna ponudba, kakor pravimo, se je s temi predavanji tudi za najmlajše občane še popestrila. Tako imajo ob rednih programih, ki jih organizira Glasbena mladina, mati-

nejah Gledališča Tone Čufar, redni likovnorazstavnosti dejavnosti, šolskih in kulturnih dnevnih in številnih drugih prireditvah veliko možnosti za kulturno — estetsko bogatitev svoje osebnosti.

Dolikovci za praznik republike

Jutri, v petek, 21. novembra, bodo ob 18. uri odprli že tradicionalno skupinsko razstavo likovnih del članov likovnega kluba DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice v počastitev dneva republike. Ob otvoritvi bo krajši koncert izvajal okrestar Centra srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice.

Z letošnjo razstavo Dolikovci tudi zaključujejo svoje jubilejno leto, 40 — letnico neprekinjenega delovanja. Poleg treh skupinskih in ene samostojne predstavitve svojih likovnih del v razstavnem salonu na Jesenicah, so se Dolikovci letos posamezno ali skupinsko dvajsetkrat s svojimi deli predstavili izven Jesenic. Sodelovali so v šestih slikarskih kolonijah in v dveh ex temporih in pri drugih oblikah izpopolnjevanja in bogatenja svojega znanja o slikarstvu. Letos so po nekajletnem premoru s pomočjo Narodne galerije Ljubljana ponovno razširili svojo dejavnost z organizacijo predavanj z barvnimi diapozitivi o zgodovini slikarstva na Slovenskem. Tako se bo do konca leta zvrstilo dvanajst predavanj za šolsko mladino in člane kluba ter druge ljubitelje likovne umetnosti.

To pa je zunanji izraz letošnje aktivnosti Dolikovcev. K temu moramo prišteti še ustvarjalnost članov, ki jo zahteva tolikšno število razstav, tedenske delovne sestanke, strokovne žirije, postavljanje in podiranje vseh razstav v razstavnem salonu, vzdrževalna dela v salonu, prevoze slik in podobno.

Letos se je v DOLIK vključilo tudi nekaj novih članov in vrnilo nekaj članov, ki so pred leti zaradi različnih razlogov prenehali delovati. To pa so spodbudni obeti za nadaljnji

uspešni razvoj likovnega kluba DOLIK.

Dolikovci tako ostajajo zvesti očni akademskemu slikarju Doreta Klemenčiča, ki jo je pred štiridesetimi leti zapisal v takratnem Slovenskem poročevalcu in v kateri je svoje mnenje zaključil: »Ti ljudski talenti se ne bodo posvetili umetnosti kot profesionalci, toda kot posredniki med ljudskimi množicami in profesionalnimi umetniki bodo igrali posebno danes zelo važno vlogo.«

Za razstavo je 21 članov žiriji predložilo 52 del, izmed katerih je tričlanska žirija: dr. Cene Avguštin, Andrej Pavlovec in Andreja Kobler, izbrala 30 del naslednjih avtorjev: Rudolfa Arha, Ivanke Arzenšek, dr. Dane Bem Gala, Vinka Bogataja, Branka Čušina, Franca Dolinška, Antona Draba, Nike Hafner, Jožeta Horvata, Zvoneta Jovanovića, Janka Korošca, Zore Kovše, Franca Kreuzerja, Pavla Lužnika, Tineta Markeža, Slavimirja Mihajlovića, Antona Modrijana, Andreja Puca, Milene Stocca, Toneta Tomazina in Cveta Velikajne.

Skupinska razstava slik članov likovnega kluba DOLIK bo na ogled od vključno 3. decembra. Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan, nedelj in praznikov, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.